SLOVENSKI LIST

CORREO ARGENTINO
TARIFA REDUCIDA
Concesión 1551

Dirección y Administración: GRAL. CESAR DIAZ 1657, U. T. 59 - 3667 - Bs. Aires.

Periódico de la Colectividad Yugoeslava

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 032878.

AÑO (Leto) XIII. BUENOS AIRES, 24 DE JULIO (JULIJA) DE 1942 Núm. (Štev.) 27

NAROČNINA:
Za vse ameriške države in za celo leto $ arg. 7.—; za pol leta $ arg. 4.—

Slovenci na mrtvi straži velike Jugoslavije

Mirovna konferenca v Parizu leta 1919-20 je priznala slovenskemu narodu pravico, da se združi s slovansko državo na jugovzhodu Evrope, ker je ohranil neoskrunjene svoje narodne težnje, kljub temu, da je stoletja ječal v suženjstvu dveh držav, ki sta že od pamtiveka z brutalno silo na eni strani z opolzko zahrbtnostjo in sladkim prilizovanjem na drugi strani, poskušali včasih skupno, največkrat pa ločeno iztrebiti in uničiti njegovo narodno bit. Državniki prve mirovne konference so se zavedali činjenice, da so bili Slovenci častna predstraža Jugoslovanov in da so vsi kot en mož dvignili svoj glas za neodvisnost in svobodo vseh Jugoslovanov.

Kljub temu je doletela na prvi svetovni mirovni konferenci slovenski narod katastrofalna usoda. Odgovorni državniki so pohabili naš narod, ki se je vrinil kot pravokotni četverokot med Nemce na severu in Lahe na zahodu. Po odločitvi mirovne konference sta se nam obe stranici tega pravokotnika, severna in zahodna, vdrli in utisnili. Izgubili smo tretjino svoje dragocene zemlje in dobršen del jedra našega naroda.

Kako se je to moglo zgoditi na tisti mirovni konferenci, ki je imela nalogo, kakor je to označil sam Clemenceau, da dá narodom svobodo, na konferenci, ki naj stvari nov svet, ki naj popravi krivice tlačiteljev in ki je postavila v zmislu Wilsonovih načel nov državotvorni princip "NARODNOST" ter je poskušala do skrajnih možnosti odtegniti male narode nadvladi močnejših? Kako se je moglo zgoditi, da so ravno Slovence raztrgali na tri države in da je 33% tega naroda prišlo pod oblast največjih trinogov v Evropi?

Če bi bili mi Slovenci nekje na Islandskem otoku, bi se nas zanesljivo nihče ne dotaknil. Ali naš rod živi v osrčju Evrope. Naša zemlja je na križišču vseh treh arijskih skupin Evrope. Romani nas obkrožajo na zahodu, Germani na severu, naša silovanska narodnostna reka pa se zliva proti jugu. Nikjer drugod v Evropi se te tri skupine ne srečajo na isti točki, v stiku pa smo tudi z Madjari, edinim nearijskim narodom v Srednji Evropi.

V zemljepisno-prometnem oziru smo na križišču vseh glavnih svetovnih cest. Čez našo zemljo se prelivajo Čehi in Poljaki, Rusi in Nemci. Madjari so imeli pot na Jadran preko našega ozemlja in Francozi so svojo domovino vezali z vzhodom preho naše domovine. Angleži, Italijani in Amerikanci vstopajo na Balkan po naši zemlji in Balkanci imajo dostop v Srednjo Evropo po naših cestah in železnicah.

Državniki na prvi mirovni konferenci v Parizu so bili presenečeni in mnogokrat tudi nejevoljni, da je bilo slovensko vprašanje stalno na dnevnem redu. V pogajanjih z Italijo, Madjarsko, Avstrijo, povsod je prišlo vprašanje Slovenije na površje. Razumljivo je, da so se sosedi, Lahi, Madjari in Avstrijci pulili za našo zemljo kot psi za kos mesa. Kako so ti trije psi planili na nas v aprilu 1941 nam je v takem spominu, od tega tisočletja ne smemo pozabiti! Na žalost, na prvi mirovni konferenci glede slovenskega ozemlja niso odločevala narodnostna načela, ampak zemljepisna, gospodarska in politična! Tako je zastopala požrešna Italija, ki je niso vodili fašisti, pač pa tisti širokoustneži, ki poskušajo sedaj v Ameriki zopet pristaviti svoj lonček na demokratsko omizje, z naivno drznostjo, načelo: Nemcem naj se da kot odškodnina za tirolsko ozemlje, ki so ga pobasali Lahi, slovenski Korotan!

Drugi vzrok je bil v tem, da so stali med zmagovalci Lahi, ki so dedni sovražniki našega naroda. Ta okolnost je bila za nas naravnost usodna zaradi podpisov zaveznikov na zločinskem, izsiljevalnem Londonskem paktu.

Tretji vzrok naše katastrofe pa je bil ta, da na mirovni konferenci ni bila zastopana nobena slovanska velesila. Čeprav tvorijo Slovani skoro polovico evropskega prebivalstva in čeprav so bili vsi na strani antante, razen izdajalskih Bolgarov, niso imeli nobenega odločilnega glasu. Posebna tragika Slovanov je v tem, da so prelili največ krvi, a da niso imeli pri konferenci nobene besede. Rusije, ki je žrtvovala več milijonov svojih sinov ni bilo zraven, ko so padle kocke za ureditev Evrope. Če bi bil nastopil na mirovni konferenci zastopnik ruskega naroda, bi gotovo ne bilo koroškega plebiscita in po Primorju in Istri bi gospodarili mi sami. Našemu narodu pa bi bile prihranjene ogromne žrtve, trpljenje in ponižanje.

Nič zato. Pred sto leti nihče ni vedel za nas, pred 50 leti smo se tepli na Dunaju z ministri in hofrati. Po svetovni vojni smo nastopili kot narod pred mirovnim razsodiščem. Naš vspon v novi državi se je dvigal sunkoma. Na vseh poljih smo zoreli in postali enakovredni vsem civiliziranim narodom. Dozoreli pa smo tudi politično. Ko je planila nova vojna v svet smo vedeli kje je naše mesto. Prav posebno smo vedeli to mi, ki smo bili l. 1919-20 odtrgani od slovenske celine, ki se je kopala v lastni svobodi in pri tem večkrat pozabljala na njeno vrednost.

Nesreča, ki nas je zadela z razkosanjem našega naroda, z nasilnim premikanjem naših ognjišč, s pravim svetovnim preseljevanjem slovenskega naroda, s požigi naših domov, s streljanjem naših sinov, z ropanjem naših otrok in trpinčenjem vsega našega naroda, je kljub temu strašnemu trpljenju, ki ga ni doživel menda še noben narod na svetu, rodila, utrdila in poglobila eno misel: **VSI SLOVENCI NA VKUP POD STREHO VELIKE JUGOSLAVIJE.** Ta misel je danes vsesplošna in ni Slovenca na zemeljski obli, ki ga ta misel še ni zajela in tudi ni Slovenca, ki ne bi za to misel žrtvoval vse, tudi svoje življenje, ki jih prejemamo iz domovine in iz vseh delov sveta, kjerkoli živijo naši ljudje, nam dokazujejo, da naš narod še nikdar ni bil tako strnen in tako usodno med seboj povezan kakor je danes v teh težkih urah krvave njegove zgodovine.

Prerekanja ali smo Jugoslovani ali nismo, med nami ni. V mesecu aprilu leta 1941 je naše jugoslovanstvo prejelo svoj ognjeni krst, ki nikdar ne bo več oslabljen ali celo pozabljen. Danes smo Slovenci prvi nosilci jugoslovanske misli, in to vsi brez izjeme. Zato bomo dali vse od sebe, da se ta naša slovenska misel tudi uresniči. Za ta naša stremljenja imamo mnogo prijateljev in tudi mnogo dolžnikov.

Za zavezniško stvar smo Slovenci žrtvovali zelo mnogo, to nam priznavajo vsi, ki bodo o naši nadaljni usodi odločevali. Pred vsem imamo zavest, da nas bratje Srbi v največji meri podpirajo in sodoživljajo vsa naša stremljenja. Mogočni angleški zavezniki so za pravico, ki je v tej vojni vsa na naši strani.

Imamo nekaj prikritih neprijateljev, ki poskušajo spletkariti, zlasti v Ameriki. Laški imperijalizem, ki se potepa po svetu tudi pod krinko protifašizma, poskuša vse, da bi nas ukanil za naše pravice.

Manevriranja z garniturami, ena za nasilje, druga za demokracije so postala moda pri nekaterih narodih, zlasti tistih, pri katerih je bila zmaga že v naprej postavljena na lončene noge. Na jugovzhodu Evrope imamo več takih držav-spekulantov. Tudi Lahi so po svojem abesinskem polomu privlekli na dan — za lahkoverno tujino — svojo garnituro, o kateri smo že dejali, da ima vezi — če ne neposrednih, pa prav gotovo posredne z današnjimi fašističnimi mogotci v Italiji sami. Vemo pa tudi iz domovine, da se Lahi pošteno češejo po glavi in pripravljajo alibi za danes že očiten poraz in njegove posledice. Ali z zadnjimi zločini v tržaškem procesu so izgubili tudi poslednje upanje na kako milost narodov-zmagovalcev. Če bi naš narod ne imel prav nobenega drugega dokaza za svoje naravne pravice na ozemlje tako zvane Julijske Krajine, so mu take dokaze izstavili fašistovski potepuhi sami. Ves svet namreč ve, da tam, kjer ni Slovencev tudi slovenskega odpora ne more biti.

Naša delegacija na bodoči mirovni konferenci, naj predloži odločujočim činiteljem na zeleno mizo fašistovska glasila od 2. decembra 1941 pa vse do strahopetnega umora petorice slovenskih fantov, pa bo iz teh poročil uradnih fašistovskih časnikov, do podrobnosti informirana o pravicah Slovencev na zemljo, ki je bila nad tisoč let njihova last. Ta poročila pa naj si prebere tudi famozni grof Sforza in če ima potem še kaj časti v sebi, naj zleze z vso svojo "garnituro" v mišjo luknjo, da mu ne bo treba kazati svetu svojega sramu, da ga je rodila laška mati.

ENO JE GOTOVO, PO SEDANJI VOJNI, KI BO PRAVICI IZROČILA ZMAGOSLAVNI VENEC, BO SLOVENSKI NAROD KONČNO VES ZDRUŽEN V MOGOČNI IN SILNI VELIKI JUGOSLAVIJI!

USPEŠNI BOJI PROTI SOVRAŽNIKU V JUGOSLAVIJI

SPOPADI V BLIŽINI REKE IN TRSTA — MIHAJLOVIĆEVA VOJSKA PRODIRA PROTI DALMACIJI TER JE ZASEDLA LJUBUŠKI, TER OPERIRA V "SVOBODNI", KJER JE ZAVZELA PRIJEDOR IN ZAJELA VSO POSADKO

Jugoslovanska vojska generala Draže Mihajlovića je začela z obširnimi operacijami skoro po vsej Jugoslaviji ter je nastopila ponovno tudi na Primorskem, to je v tistih naših krajih, ki jih je po prejšnji svetovni vojni ugrabila Italija.

Dejstvo, da so se operacije naše vojske povečale v zadnjem času, ima svoj važen pomen. Nemci so vprav sedaj zelo zaposleni na ruski fronti in naša vojska zadržuje v Jugoslaviji številne čete totalitarnih držav, ki bi Hitlerju zelo prav prišle v Ukrajini. Poročila, ki prihajajo iz Jugoslavije preko Londona in Moskve, zagotavljajo, da so sedanji boji najbolj ljuti od vseh, kar jih je bilo v Jugoslaviji od začetka nemškega vpada, in zatrjujejo, da hoče naš narodni junak Draža Mihajlović organizirati na Balkanu tisto drugo fronto, o kateri se že toliko mesecev govori in piše.

Tekom meseca maja je naša vojska pobila najmanj 7.500 vpadnikov in več tisočev jih je zajela. Hudi boji so se vršili pretekle dni ob Donavi. Mihajlović je bil sklenil prestrići nemške transporte petroleja po tej reki in mu je to tudi uspelo. V bojih so sodelovale na nemški strani tudi madžarske topničarke. V Kozarskem gorovju se bijejo velike bitke in imata oba tabora mnogo zgub. Drugi oddelki Mihajlovićeve vojske operirajo proti sovražniku iz gozdov na Fruški gori med Sremsko Mitrovico in Novim Sadom. Tretji močnejši del vojske se je boril te dni ob železniški progi, ki veže Mostar in Sarajevo ter je prizadejal sovražniku znatne zgube. Druge skupine borcev so napadle železniško progo med Skopljem in Sofijo ter prekinile ves promet.

Naglo napredujejo Mihajlovićevi oddelki iz Hercegovine proti Dalmaciji ter so zavzeli, poleg drugih naselbin, tudi glavno mesto Ljubuškega sreza. Vpadli so ponovno tudi v osrčje Pavelićeve "svobodne" ter zajeli sresko mesto Prijedor z vso totalitarno in vstaško posadko vred, ki je štela 1.200 mož.

Ti znatni uspehi naše vojske so povzročili, da pristopajo k Mihajloviću vsak dan nove moči. Tako si je mogoče razlagati tudi spopade med našimi in Italijani v bližini Trsta in Reke. Očividno so naši primorski fantje in možje v zvezi z Mihajlovićevim glavnim štanom organizirali primorske oddelke za borbo proti Lahom.

Mihajlovićeva vojska je spretno organizirana na gveriljski način in ima svoje mreže razpredene domalega po vsem jugoslovanskem ozemlju. Nemci si obupno prizadevajo, da bi to organizacijo, ki jim prizadeva toliko zgub, strli. Poslužujejo se vseh mogočih sredstev in seveda tudi propagande. V Srbiji so Nediću ukazali poklicati pod orožje vse mlade fante od 20 do 25 let starosti. S tem hočejo preprečiti, da bi mladeniči ojačili Mihajlovićeve vrste. Razširili so tudi vest, da je Mihajlović s svojimi glavnimi sodelavci prestopil na nemško stran in da se sedaj bori proti četnikom. Ta laž je imela seveda prav kratke noge. Mihajlović je po svoji oddajni postaji odgovoril nanjo z naznanilom, da pripravlja nove naskoke na totalitarne postojanke v Jugoslaviji.

Kakor je že rečeno, si Mihajlović baje prizadeva, da bi na Balkanu otvoril široko drugo fronto in tako prisilil Nemce, da odtegnejo čimveč čet z ruske fronte. Z nenadnimi napadi na totalitarne in vstaške garnizije si je Mihajlovićeva vojska preskrbela v zadnjem času mnogo orožja in živil, dobiva pa baje pomoč tudi od Rusije. Nepotrjene vesti celo zatrjujejo, da so Rusi poslali Mihajloviću nekoliko svojih bombnikov.

Kaj bo z Indijo

Indija je za nas še vedno "koromandija", to se pravi dežela, o kateri ve vsak nekaj in nobeden nič. To pa zato, ker je tako silno velika, da je v njej vsega in tako številno naseljena s pisano množico narodov, da nihče ne more poznati vseh narodnih skupin in teženj, katere Indija krije.

To pa je za vse gotovo, da je tudi za Indijo nastopil danes čas, ko se odločujejo važne stvari.

Dežela ima skoraj 400 milijonov ljudi na ozemlju 4 miljonov km². Dežela je vsa pod angleško oblastjo toda vživa mnoge svobodščine. Posebno v južnem delu so domači knezi "maharadže" pravi kralji. Vrhovno oblast ima podkralj, ki ima ob strani vladni svet. Obstoja indijska zbornica, "vseindijski kongres", kateri naj bi bil izraz volje naroda.

Indija je danes v neprijetnem položaju. Gandijeva politika in teoretična zahteva Indije je osamosvojitev. Radi bi pognali Angleže iz dežele, toda danes je ta stvar kaj kočljiva, kajti če gredo Angleži, bodo prišli pa Japonci. Indijci pa ne vedo, kaj bi bilo zanje manj nevšečno. Eni so odločno na strani zvezne vojske in se zavedajo, da je nelojalnost proti Angležem v sedanjem trenutku izdaja proti Kitajcem in Rusom, katere smatrajo za svoje zveznike.

Pred meseci si je zadel veliko nalogo Sir Stafford Crips, da izravna nesporazum z Indijo. Pa ni sam ničesar dosegel.

Poslednje dni pa je "padla nova bomba". Indijski parlament je zavzel izrecno stališče, katero je odredil Mahatma Gandi, da morajo Angleži zapustiti deželo in da se bo Indija nato sama branila. Isto stališče zastopa tudi Nehru, ki je poleg Gandija najveljavnejši politik v Indiji.

Toda Angleži se nad takim sklepom indijskega parlamenta nič ne vznemirjajo. Oni Indijo bolje poznajo kot Indijci sami. Oni dobro vedo, kaj nastane iz Indije, če jo zapuste Angleži: velika notranja zmeda kateri bo sledila revolucija in japonska invazija, katere ne bo nihče mogel zabraniti.

Nehru in Gandi trdita, da se bo takoj vsa Indija združila v skupen boj, kakor hitro zginejo Angleži. Stara iskustva pa dobro povedo, da je to samo želja obeh indijskih glavarjev, katerima narod le deloma sledi v dejanjih pasivne rezistence, toda jima bo odrekel vso zvestobo, kadar bi bilo treba zagrabiti in žrtvovati kako lastno kaprico. Saj so že ponovno poskusili, koliko velja v času resnične potrebe autoriteta teh dveh mož. Imela sta res na svojih shodih velike mase naroda, toda tako leta 1920 kakor 1931 sta doživela razočaranje, ko je šlo zato, da tudi dokažeta, koliko velja njihova beseda in ugled.

Poleg raznih drugih narodnih razlik, ki cepijo Indijo na kaste in narodne skupine je pa najtežavnejši problem, ki ga stavijo ureditvi Indije muslimani. Teh je namreč 80 milijonov. Ta verska manjšina stoji kompaktno nasproti mešanici drugih Indijcev in ta "manjšina" ni pod nobenim pogojem sporazumna z Gandijem in Nehrujem in zato je sedaj položaj še bolj zamotan, ko je Gandi vrgel v javnost zahtevo "da naj Angleži zapuste Indijo", kajti vsak dan se oglašajo novi glasovi in prav odločni in iz vrst mož, na katere sta Gandi in Nehru zanesljivo računala, da ne odobravajo te zahteve v sedanjem času.

Sicer je pa čisto jasno, da Indija v sedanjem trenutku sama ni zmožna nobene učinkovite akcije. Njena vojna industrija brez angleških inženirjev in strojev ni zmožna nikake produkcije, dočim je njihovo delo lahko kaj učinkovito v rokah in pod

vodstvom Angležev.

Kljub temu, da je politični položaj v Indiji s tem zadnjim sklepom postal resen, se Angleži prav nič ne vznemirjajo, temveč mirno sede na svojih mestih in pripravljajo organiziran odpor proti morebitnemu japonskemu napadu na Indijo. Poleg njih že stoje v vrsti tudi ameriške divizije, pa tudi Indijci sami tvorijo dolge armade. Saj jih je pod orožjem že 1,250.000, ki so že dokazali marsikaterikrat v teku sedanje vojne, da znajo iti v boj, posebno v Abesiniji in Severni Afriki.

Simpatije Indijcev za Kitajce, katere smatrajo za svoje zaveznike in do Rusov, bodo najbrže zadržale Indijo na potu lojalnosti in bodo Indijci dopovedali Gandiju in Nehruju, da sedanji trenutek ni prav nič primeren, da vržejo Angleže iz dežele, ker bi to pomenilo zamenjati "biče za škorpijone".

Poslednja poročila so že javila, da se je Gandi ustrašil svoje lastne grožnje in je že podal izjavo, da se hoče razgovarjati z Angleži in Amerikanci in da nič ne dvomi da se bo dosegel ugoden sporazum.

Tobruka ni več...

Angleži so oni dan vjeli nemškega častnika, ki je nosil v žepu naredbo, po kateri je ime mesta Tobruk spremenjeno v "Rommel". Strašno se mudi Nemcem, postavljati spomenike svoje slave.

No, bomo videli kako dolgo bo to ime!

Kitajci se dobro drže

Premalo poznamo zemljepisje Kitajske, da bi mogli imeti pregled vojnih dogodkov na velikanskem ozemlju, kjer se vrše bolj boji četnikov kot redna vojska na stalno začrtani obrambni in napadlani črti. En pogled na zemljevid pa pove, da so Kitajci dosegli zadnji teden lepe uspehe. S krepko ofenzivo so vrgli Japonce iz Wenčova, najpomembnejšega pristanišča province Čekijang. Da je posest tega pristanišča za Kitajce ogromnega pomena je jasno, čeprav pristanišča v izdatni meri ne morejo uporabljati radi japonske blokade. Japonce je stalo več mesecev boja, da so osvojili obrežna mesta v Čekijangu, a sedaj so spet tam kjer so bili in še veliko moštva so zgubili.

Nekateri menijo, da je bilo iz tistih krajev, ko so aprila meseca napravili ameriški bombniki napad na Tokio. Verjetno je, da je bilo tako. Prav zato so se pa Kitajci zavzeli, da morajo zopet rešiti tiste kraje iz katerih bodo mogli bolj uspešno razviti delovanje avijacije svoje in ameriške, katera je njim v pomoč. Od Wenčova do Tokia je 2500 km zračne črte, komaj 500 km pa je na otok Formozo.

Jugoslovanska letalska misija

V New York je dospela jugoslovanska zračna misija pod vodstvom polkovnika Dragutina Savića, kateri misiji so še prideljeni Vukadin Jelić, Milan Mitić in Janko Kalega.

Polkovnik Savić, šef generalnega štaba jugoslovanske zračne sile ob času nemškega vpada in je tudi preskrbel vse, da je kralj Peter varno odletel iz Jugoslavije s svojimi ministri. Polkovnik Savić je posebni odposlanec generala Draže Mihajlovića in jugoslovanske vlade v Londonu ter mu je naložena naloga, da se posvetuje z generalnim štabom Združenih držav in z generalnim štabom združenih narodov v Washingtonu. Savić je tudi podpisal nenapadalno pogodbo z Rusijo 5. aprila 1941.

Polkovnik Savić pravi, da general Mihajlović potrebuje nujno pomoč, ki mu jo lahko prinesejo transportni aeroplani iz Rusije, ali pa iz Bližnjega Vzhoda, ali pa podmornice skozi Sredozemsko morje v Dalmacijo.

Polkovnik Savić pravi nadalje, da je general Mihajlović pripravljen v najkrajšem času pričeti svojo lastno ofenzivo, ako mu pride pomoč in ako so mu za nadaljnje vojevanje zagotovljene vojne potrebščine.

Ob istem času, kot general Mihajlović bi tudi na ostalih frontah zavezniki mogli pričeti ofeznivo in Nemčija in Italija bi mogli biti poraženi še to leto.

Orjaški boji za Kavkaz

NEMCI PRODIRAJO PROTI ROSTOVU IN STALINOGRADU, DOČIM SE RUSI TRDNO DRŽE PRI VORONEŽU TER SO NACISTOM PRIZADEJALI TEŽKE ZGUBE — PRIČAKUJEJO SE VAŽNE ODLOČITVE V PRIHODNJIH DVEH MESECIH

Ruski tanki, topovi, letala in pehota prizadevajo velike zgube vojski nacističnega maršala von Bocka, ki se je bila brez uspeha zagnala proti Voronežu. Nemci so bili vdrli tam čez Don po štirih mostovih, ki so jih vnaglici zgradili. Z uspešnim topovskim ognjem in bombardiranjem iz letal so Rusi podrli vse te mostove razen enega, in tako skoro popolnoma odrezali velik del von Bockove armade od rezerv in dobav. Obenem so tanki in pehota navalili na odcepljene čete in jih v izredno krvavih bojih vničujejo.

Nemci so se bili z vso silo zakadili proti Voronežu zato, da bi z zavzetjem te važne postojanke zavarovali levo krilo nemške armade, ki na jugu prodira skozi Donsko kotlino proti Rostovu in Stalinogradu v smeri Kavkaza. Tu se Rusi, radi velike sovražnikove premoči v četah in materijalu, predvsem v letalih in tankih, stalno umikajo, umikajo pa se v popolnem redu ter terjajo od Nemcev, Madžarov in Romunov hud krvav davek za vsako ped zemlje. Nemški računi so bili seveda drugačni. Hitlerjev geralni štab je upal, da se Timošenko ne bo hotel umikati in da se bo nemški vojski posrečilo s svojimi lovkami razcepiti južno rusko armado na več delov in jih posamič vničevati. Iz Berlina so prezgodaj napovedovali "odločilne zmage". Rusi se previdno umikajo, izkoriščajo vsako priliko, da sovražnika slabe, in nemška udarna sila polagoma upada. Le pri Voronežu je Timošenko naročil četam, da se morajo trdno držati. To postojanko si je gotovo hotel ohraniti za slučaj, da bi Nemce na jugu doletela kakšna večja nevšečnost ter bi se tako pokazala prilika za napad iz Voroneža proti nemškemu levemu krilu, kar bi spravilo v hude škripce vso nemško armado v Donski kotlini, katera se sedaj pripravlja na osvojitev Kavkaza.

V Moskvi opozarjajo, da je položaj vkljub hrabri obrambi ruske vojske zelo resen. Rusija je zgubila važne premogokope in rudokope ob Dnjepru in v Donski kotlini in obstoja nevarnost, da bo nadaljne napredovanje Nemcev odrezalo velik del Rusije od kavkaškega petroleja. V nemške roke je prišel tudi najbolj rodovitni predel ruske zemlje in bi iz tega utegnile nastati težave glede prehrane.

Mnogi menijo, da bosta prihodnja dva meseca odločilna za nadaljni razvoj sedanje vojne. Do nastopa nove ruske zime se bo pokazalo, ali je vojna za totalitarce že končno veljavno izgubljena, ali se bodo mogli še dolgo upirati. Če se Nemcem v tem času ne posreči zasesti Kavkaz in si preko Sueškega prekopa odpreti pot na Bližnji vzhod, je mogoče pričakovati, da bo njihova moč v prvi polovici prihodnjega leta strta. V nasprotnem slučaju bi si pa Nemci s takimi pridobitvami tako močno utrdili položaje, da bo borba proti njim dolgotrajna in težka.

Glede druge fronte se še zmerom mnogo govori in piše. Nekateri pravijo, da se bodo Angleži in Amerikanci končno odločili, da jo odpro, drugi pa dvomijo in trde, da zavezniki za tak korak še niso dorasli. Dvomljivci razlagajo, da so se Nemci pripravljali na sedanjo vojno celih dvajset let in da ni mogoče upati in zahtevati, da bi se bili Angleži in Amerikanci pripravili v tako kratkem času.

So tudi taki, ki mislijo, da se druga fronta ne bo otvorila v Evropi, marveč na Daljnem Vzhodu Trde, da bo Japonska tekom treh, štirih, tednov napadla Rusijo v Sibiriji in da bodo Rusi tam bolj potrebni pomoči nego na svoji zapadni fronti.

VODJE JUGOSLOVANSKEGA ODPORA

ZANIMIVE IZJAVE AMERIKANKE, KI JE SODELOVALA V VOJSKI DRAŽE MIHAJLOVIĆA IN NJEGOVIH SODELAVCEV DULE DIMITRIJEVIĆA, ILIJE BIRČANINA, DRAGIŠE VASIĆA IN MILOSAVA JELIĆA

"News Review" je objavil dolg članek o doživljajih Amerikanke Ruth Mitchellove, ki je sama bila četnik v Mihajlovićevi vojski in je preživela tudi eno leto v nacističnem koncentracijskem taborišču. Lisbonskemu dopisniku omenjenega lista je dala sledeče izjave:

"Prinašam vam vesti o Srbih, ki tako zelo spoštujejo tradicije, da jim ne gre v glavo, da bi morali položiti orožje, ko ni več nobenega upanja v zmago. To so pravi križarji današnjega časa. Njihova borba za civilizacijo ni nikaka slikovita blaznost, marveč velik doprinos za bodočnost človeštva, kakor dokazuje dejstvo, da so s svojim odporom proti Nemcem onemogočili za delj časa napad proti Vzhodu, ko Amerika še ni mogla vstopiti v vojno. Iz svojih planinskih utrdb v Šumadiji nadaljuje jugoslovanski orel Draža Mihajlović pravo vojno proti sovražniku. Z njim je 150.000 mož, ki imajo v svoji oblasti ozemlje od 20.000 kvadratnih milj. Ta pogumni zbor rodoljubnih borcev se bori noč in dan proti Nemcem in zadržuje veliko število nemških čet, ki bi bile potrebne na vzhodni fronti. Nemci so že na vse načine poskušali obračunati s četniki. Mučili so jih z gladom, skušali jih podkupiti, grozili so jim z maščevanjem nad njihovimi rodbinami, zaprli so ženo, hčerko in dva sina generala Mihajlovića ter mu dali ultimatum, da jih bodo strelili obenem s 16.000 Jugoslovani, če se Mihajlović ne preda tekom petih dni. Toda general ni hotel začeti nobenih pogajanj s sovražnikom.

"Mihajlovića obdajajo ljudje, ki so prav tako trdni in odločni kakor njihov poglavar. Glavni pobočnik Mihajlovića je 60-letni Dule Dimitrijević, znan v Jugoslaviji po svoji trdni odločnosti in osebni hrabrosti. Preizkušen v mnogih bitkah tekom prejšnje vojne, Dimitrijević vodi sedaj četnike v borbah proti nemškim četam.

"Takoj za njim pride Ilija Trifunović Birčanin, znan kot "Ilija brez roke", ker je eno roko izgubil v borbah za osvoboditev Srbije.

"Poveljnik fronte južno od Niša je Dragiša Vasić, advokat po poklicu in četniški borec po prepričanju, zelo znan kot pisatelj in pesnik.

"Drug odločen in zvest demokrat je Milosav Jelić, ki se poganja za napredno vlado doma in dela za združitev vseh slovanskih narodov.

"Največje težave imajo te patriotične balkanske sile z nabavljanjem vojnega materijala in živil. Pred tremi meseci je šel glas, da je bilo poslanih v Šumadijo 24 osiščnih divizij, da vničijo narodne borce, toda prejšnji teden je Mihajlović končal priprave za svojo poletno ofenzivo ter je začel otvarjati drugo fronto. Zbral je svojo vojsko, sestavljeno od jugoslovanskih rednih vojakov in večine srbskih borcev. Mihajlović je naapdel zadnji dve Mussolinijevi odporni središči v Črni Gori. Napredujoč polagoma proti Cetinju, so četniki zavzeli Podgorico in ogražajo Crnojevića Rijeko, kjer so si Italijani zgradili utrdbe".

VELIKI ZAVOD "RAMOS MEJIA"

MODERNI PROTIVENERIČEN PRIPOMOČEK

BLENORAGIA aguda, napačno zdravljena
Naš način zdravljenja popolen in brez bolečin
KRI, LUES IN KOŽA: Lišaj, Izpadanje las
ženske, PLJUČNE, SRČNE.
SPOLNA SLABOST: se opomore po načinu Prof. Fürbringerja.
REUMATIZEM že zastarel
ŽELODEC: Kislina, Napetje in Rana
HEMOROIDE IN POVAPNENJE ŽIL brez operacije
GRLO, NOS IN UŠESA: Divje meso, Vnetje in oglušenost
POPOLNO OZDRAVLJENJE $ 30.—. — PLAČEVANJE PO $ 5.—.
ANALIZE BREZPLAČNO. — Naša priznana Klinika z 20 letnim delovanjem, je upravljana po **SPOSOBNIH SPECIJALISTIH.**

GOVORI SE SLOVENSKO

Sprejema od 9 do 21 ure — ob nedeljah od 8 do 12 ure

RIVADAVIA 3070 (PLAZA ONCE)

Žalostna igra

Zadnje dneve beremo v časopisih prav tragična poročila o dogodkih v Jugoslaviji. Da se tam vrše vojne operacije, to vemo in to dejstvo mirno sprejmemo. Če je potrebna kri naših bratov za svobodo domovine je to pač dedščina "Kosovega" za vse Jugoslovane. Le z naporom vseh sil in z doprinosom vseh žrtev, bo Jugoslavija spet dosegla svobodo.

Žalostno pa je to, kar smo že dalje časa slutili, sedaj pa najdemo že potrjeno v raznih poročilih, da je strupeno seme zasejalo nepotrebno in še večjo nesrečo. Pod silo razmer je premnogo naših mož in fantov pobegnilo v gore, da si rešijo življenje in da doprinesejo k osvoboditvi domovine. To je bilo v redu. Zgodilo se pa je, da so lahkomišljeni ljudje ali pa zlonamerni malopridneži hoteli vtisniti domoljubnemu boju drugi pečat. V vrstah teh borcev je nekoliko tistih, ki so se imenovali "komuniste". Oni so napeli vse sile da bi to osvobodilno gibanje dobili v svoje roke, kar se jim je deloma posrečilo, kajti pravi narodnjaki so imeli v svojih mislih samo eno, kako pognati iz dežele vsiljivca in se niti domislili niso, da bi kdo mogel imeti svoje zahrbtne namene.

Oni "komunisti" "partizani" ali kakor že se imenujejo so začeli svoj boj na lastno pest. Odrekli so pokorščino Mihajloviču in vladi v Londonu, katere oni sploh ne priznajo. Njihova centrala, tako so rekli, je v Moskvi.

Toda Moskva je pa drugače povedala. Ona ne bo tolerirala nobenega tolovajstva, tako so odgovorili in je bilo dano Mihajloviću naročilo, da naj počisti s takimi četniki, ker od Rusije nima nihče nobenega navodila in ne naročila naj dela na svojo roko ali čez Mihajlovića.

To je sedaj ustvarilo novo neprijetnost za jugoslovanske borce, a eno uslugo nasilnikom, ker mora Mihajlovič sedaj najpoprej potrebiti nekaj tisočev tistih skrivačev, ki v neposlušnosti naši postavni oblasti sejejo razdor v osvobodilne vrste in sipljejo ogenj in pokolje na slovenske mirne vasice, ker izzivajo nepotrebne atentate, zaradi katerih strelijajo, mučijo in preganjajo naše ljudi in požigajo njihove domove

Poslednja poročila o vojnih dogodkih v Sloveniji pravijo, da so okupacijske oblasti pred grozečo nevarnostjo četnikov zavarvale z bodečo žico in okopi kraje: Ljubljano, Vrhniko, Celje in Karlovac, kar znači, da je četniško gibanje zavrelo po celi Sloveniji.

IMIGRACIJA

Kljub vojnim dogodkom še vedno pride v deželo kak tujec. Največ so menda Judje in pa iz Španije ter Portugalske. V prvi polovici tekočega leta je vstopilo v Argentino z ladij: v I. razredu je prišlo 397 Špancev, 111 Francozov, 80 Angležev, 37 Nemcev in še nekaj drugih. V II. in III. razredu je bilo Špancev 720, Portugalcev 42, Poljakov 27, Nemcev 25 in še nekaj drugih.

DRAGINJA NARAŠČA

Posledice vojne občutimo tudi mi. Skoro ga ni predmeta, kateremu ne bi bila cena mnogo višja, kot je bila pred to vojno.

Niso bile pa cene zvišane samo onim izdelkom in pridelkom, ki se jih tukaj ne izdeluje ali vsaj v manjši množini, ampak tudi takim, ki jih se tu proizvaja v obilici.

Če se tedaj vzame v pretres dejstvo, da ni izvoza in leži blago nakopičeno v zalogah, se da misliti, da se gre tu za špekulacijo. Špekuliranje pa bo morala oblast preprečiti, da zavaruje ljudstvo pred temi izkoriščevalci.

V RIO NEGRO

V Cinco Saltos in Colonia Centenario so imeli in menda še imajo grdo zimo, ki je napravila veliko škode. Padlo je pol metra snega. Pod snegom je ostalo mnogo krompirja neizkopanega, ker je bila cena krompirja slaba in so ga zato mnogi kar v zemlji pustili. Toda hudi mraz ni prizanesel tudi zunaj pridelkom, in je zmrznilo mnogo jabolk v zabojih in krompirja v vrečah, ker ljudje nimajo primernih shramb za tak mraz, ki ga še ne pomnijo.

MORNARIŠKA MISIJA SE JE VRNILA

V ponedeljek popoldne je na angleški ladji "Columbia Star" dospela v tukajšnje pristanišče južnoameriška mornariška misija, ki se je več časa mudila na Angleškem, kamor jo je bilo povabilo angleško admiralstvo.

Iz Anglije do Buenos Airesa so se vozili samo 22 dni. Bili so tudi napadeni, pa brez uspeha. "Columbia Star" je sedaj prvič priplula v naše pristanišče, menda je nadomestila pred kratkem potopljen parnik "Avila Star", katerega potnike so te dni rešili Portugalci.

Na vprašanje novinarjev, kakšno razpoloženje vlada v Angliji, so posetniki izjavili, da je najboljše.

Argentina ne dobi pomoči

Severnoameriški slovenski list "Glas Naroda", prinaša dne 3. aprila t. l. tudi naslednjo vest:

Državni departament v Washingtonu je naznanil, da Združene države ne bodo nudile gospodarske, vojaške in mornariške pomoči Argentini, kakoršno dobivajo ostale ameriške latinske republike, dokler ne zavzame z drugimi republikami iste fronte proti osišču.

Državni deparment je popolnoma določil svojo politiko z ozirom na pomoč, ki jo bodo dobivale ameriške republike, ki so ali napovedale osišču vojno, ali pa so ž njim prekinile diplomatske odnošaje.

Do sedaj je devet ameriških republik državam osišča napovedalo vojno, devet pa jih je prekinilo z osiščem diplomatske vezi in so zaradi tega izpostavljene napadu osiščnih držav in morajo vsled tega dobivati vso gospodarsko pomoč ter vojaški in mornariški materijal od Združenih držav.

Argentina je še vedno v diplomatskih odnošajih z državami osišča ter niti najmanje ne prispeva k obrambi zapadne poloble.

ZOBOZDRAVNIKA
DRA. SAMOILOVIĆ de Falicov in DR. FELIKS FALICOV
Sprejemata od 10 do 12 in od 15—20 ure.
DONATO ALVAREZ 2181
U. T. 59 - 1723

Krojačnica 'Gorica'
Franc Leban
WARNES 2191 **Bs. Aires**
Nasproti postaje La Paternal

Vesti iz organizacij

Prireditve "Slovenskega doma"

"Slovenski dom" se pripravlja na večje prireditve. Prva taka prireditev se bo vršila v **NEDELJO 9. AVGUSTA** ob 4 uri popoldne v dvorani ulice **ALSINA 2832**, na kateri bo na sporedu poleg petja tudi igra tridejanka **"TRI SESTRE"**.

Druga večja prireditev se bo vršila v **NEDELJO 18. OKTOBRA**, tudi ob 4 uri popoldne in sicer v **ARMENSKI DVORANI**, ulica **ACEVEDO 1353**.

Prosimo vsa naša društva, da vzamejo to na znanje in ne prirede na te dni svojih zabav.

Pripomnimo, da "Slovenski dom" ne bo imel po 9. avgustu in cel september nobene samostojne prireditve, ker bodo v tem času imele prireditve druge organizacije, pri katerih bo tudi "Slovenski dom" sodeloval.

PRISPEVKI ZA VOJNE VJETNIKE

Med nami je vendar še nekaj ljudi, ki imajo srce tudi za reveže. To dokazujejo prispevki, ki so jih darovali izseljenci jugoslovanske kolonije, med katerimi je skoro polovica naših rojakov in rojakinj s Primorske za jugoslovanske vojne vjetnike, ki trpe pomanjkanje po nemških in italijanskih taboriščih.

Prispevali so tekom meseca junija in do 20. julija 1942 naslednji:

Petković Luka	$	12.—
Schutz Josip	„	21.—
Sarjanović Josip	„	18.—
Sarjanović r. Kokić Anita	„	18.—
Sarjanović-Kokić Sonja	„	12.—
Sarjanović-Kokić Ivo	„	12.—
B. I.	„	6.—
Osoblje Kr. Poslanstva	„	146.10
Doktorič David	„	11.—
Učitelji N. Defrančeski i S. Gajer	„	30.70
Lerotić Ivan	„	50.—
Odbor Jugoslovenskih gospodja u Bs. Airesu	„	600.—
Spika Mihael	„	3.—
B. I.	„	6.—
Lipec Valentina	„	1.—
Maver Josipina	„	2.—
Pavletić Milan	„	20.—
Hammer Amalija	„	5.—
Paulin Karel	„	6.—
Pahor Ivan	„	6.—
Taučar Romana	„	11.—
Gregorič Franc	„	5.—
Ferligoj Josip	„	6.—
Zobec Josipina	„	6.—
S. L.	„	10.—
Guttmann Josip	„	18.—
	$	1.041.80
Prej objavljeno	$	8.170.80
Skupno	$	9.212.66

Objave Primorskega odbora

Prihodnji sestanek Primorskega odbora bo v ponedeljek 27. t. m. — Dnevni red: Komemoracija za naše žrtve.

Za osvobojenje Primorske

Dr. Ivan Marija Čok je nadaljni slovenski odposlanec iz starega kraja. Dr. Čoku in nekaterim drugim se je posrečilo pobegniti vEgipt, nato je šel v London. Zastopa "jugoslovanski odbor iz Italije" in ugotavlja, da je program tega odbora sprejela tudi sedanja jugoslovanska zamejna vlada. Tako sta tu že dva odposlanca doma iz Primorske, namreč dr. Furlan in dr. Čok. Poleg nju se s primorskim vprašanjem veliko peča primorski rojak Rude Trošt, ki je zadnje čase jako kritičen v teh stvareh in pravijo, da je

Dr. Ivan M. Čok

dobil v Clevelandu precej zaslombe. To njegovo delovanje menda pojasni, čemu je Ameriška Domovina spremenila svoje stališče o zgraditvi nove "hiše".

Dr. Čok bo s sodelovanjem morda jugoslovanskih ministrov lahko postal protiutež delovanju grofa Sforze. A treba bo v višje plasti — v take, ki bodo imele kaj besede na mirovni konferenci.

O Sforzu je vedno čitati, da je bil sedaj v tej, sedaj v oni "višji" družbi, in predstavljen ji je kajpada za moža, ki pomaga zavezникom strmoglaviti Mussolinija. To je res. Res pa je tudi, da hoče Sforza Primorsko pod Italijo prav tako kakor "duče" in ob enem zahteva, da se Italiji, ko postane "demokratična", ugodi tudi v njenih drugih "pravičnih" inspiracijah. Sicer pa se zdi, da bo v Evropi, ko se zruši nacizem in fašizem, nekaj časa strašna zmeda, v kateri se bodo pogaženi maščevali nad tlačitelji in marsikje skušali risati meje brez konferenc. D'Annunziju seje po prejšnji vojni to posrečilo.

Iz tega sledi, da grof Sforza in njegovi pajdaši protifašisti, niso pravičnejši od Mussolinija, ker hočejo, da ostanejo naši kraji pod Italijo. Njim se gre le za to, da strmoglavijo fašizem in sami prevzamejo oblast. Če bi bili pravični, se bi naše Primorske mirno odrekli. Tega pa ne storc. Italijan pač ostane Italijan, pa naj bo to fašist ali antifašist.

Zato pa čaka naše primorske rojake in zastopnike naše pravične stvari, na mirovni konferenci, ko se bo razpravljalo tudi vprašanje Julijske Krajine, težko, zelo težko delo.

*

Kakor je tedaj razvidno, bo treba mnogo truda in dokazovanja, da se reši naša Primorska, a kljub temu se dobijo med nami ljudje, ki svojo plitkost v takih vprašanjih dajo celo v javnost, ko pišejo, da Primorskega odbora ni treba.

Ti kratkovidneži naj si le zapomnijo, da ne Anglija, ne Rusija nas ne bo rešila izpod italijanskega jarma, če se zato ne bomo sami pobrigali.

Zato rojaki in rojakinje podprite Primorski odbor, ki je vzel nase to težko in važno nalogo.

Velika prireditev Vseslovanskega udruženja

Vseslovansko udruženje v Argentini bo priredilo na **SOBOTO 15. AVGUSTA** zvečer, na dan vseslovanskega shoda veliko prireditev v dvorani **"PARQUE ROMANO"**.

Odbor pričakuje, da bodo vsa društva in organizacije storile svojo dolžnost ter omogočile odboru, da bo ta prva vseslovanska prireditev res nekaj veličastnega in bo tako tudi omogočila, da bo Prvi vseslovanski shod v Argentini dobro vspel.

COMITE PRO UNIDAD DE LOS ESLAVOS EN LA ARGENTINA
Mármol 629 - Bs. Aires

OBJAVE J. N. O.

Osrednji odbor J.N.O. sporoča, da je prejel prispevke od naslednjih odsekov:

Od odseka "Bahía Blanca" kot mesečni prispevek za junij $ 53.—.

Od odseka "Dock Sud" prispevek raznih članov za četnike $ 34.70, članski prispevki $ 100.—, od zabave 20. VI. 1942 $ 350.—.

Od odseka "Corzuela" (Chaco) za članarino in prostovljni prispevki $ 495.—.

Od odseka "Río Gallegos" (Sta. Cruz) za članarino $ 285.—.

Od odseka "Los Cardos" za članarino $ 210.—.

Od odseka "Comodoro Rivadavia" (Chubut) za članarino $ 450.—.

Od odseka "Pcia. R. S. Peña" (Chaco) za članarino $ 51.—.

Od "Comité Inter-Aliado" v Mendozi $ 150.—.

Od "Jugosl. argent. kult. društva" na Boki od zabave 8. VII. 1942 $ 48.50.

JUGOSLOVANSKA RADIO URA

Opozarjamo naše rojake in rojakinje, ki poslušajo jugoslovansko uro, da prenos te ure od sobote 6. junija ni več zvečer, ampak je ob 3 uri do 3.30 popoldne na postaji Prieto.

Vzemite torej to na znanje ter poslušajte še nadalje ta prenos.

V BOLNICI SE NAHAJA

Troha Ivan iz Starega trga pri Ložu je sedaj v bolnišnici Alvear. Leži v sobi 24, postelja 41. Gotovo bo vesel znancev, če ga kdo obišče.

SPREMEMBA IMENA DRUŠTVA V BRAZILU

Javljamo cenj. upravi in uredništvu "Slovenskega lista" ter vsem slovenskim društvom v Argentini, da so člani društva **"ORNUS"**, ob priliki premestitve v nove društvene prostore, sklenili spremeniti ime društva "Ornus" v Slov. Kult. društvo **"NAŠ DOM"**.

Naprošamo, da nam v nadalje pošiljate "Slovenski list" ter drugo korespondenco na sledeči naslov:

Soc. Slava de Cultura "Naš Dom", Rua Bertioga 7. A. Caixa Postal 9008, Sao Paulo Brasil.

Za Odbor t. č. tajnik:
Ivan Pregelj

NAŠI V EGIPTU

Pred nekoliko meseci so imeli naši Primorski rojaki v Cairu, Egipet, lepo prireditev. Imeli so koncert pod vodstvom kapelnika dr. H. Ostena, pri katerem je nastopila kot solistka rojakinja Bitežnik in mešan pevski zbor.

Poleg koncerta je bila na sporedu tudi igra "Teta iz Amerike".

Prireditev se je vršila v dvorani Licée Francais, Sharia Sultan Hussein 44 ter je bila izredno dobro obiskana, ker so se je poleg naših rojakov udeležili tudi prijatelji našega naroda drugih narodnosti.

Dr. Osten ni samo dober pevovodja ampak tudi komponist. Skomponiral je namreč tudi koračnico za naše Primorske vojake v Afriki.

Beležka

Sobno slikanje je kaj čudna obrt, lahko bi jo nazvali tudi polumetnost. Človek, kateri se izuči v tej stroki, lahko postane silno nevaren človeštvu in tega danes menda ne bo nobeden oporekal in bo človeštvo še dolga leta vsakega sobnega slikarja z največjo pazljivostjo posmatral, da ne bi izsklil iz kakega te stroke, zopet kak Hitler.

Tudi naša izseljeniška skupnost je spoznala dobrote takih ljudi, enega takih se je že srečno rešila, toda je še eden, ki straši med nami in ki se tudi kot tak pokaže — sicer mogoče nehote — toda na žalost vendar.

Prišla mi je namreč v roke revija "Njiva", številka 1, junija 1942. in z velikim začudenjem zagledam naslov članka, ki je ničmanj kot "Kamerad". Pogledam še enkrat platnice, tam stoji "Glasilo Zveze Jugoslovanskih društev v Argentini". Vprašam se, kako je to mogoče, da glasilo slov. društev rabi besedo Kamerad, ko je vendar celemu svetu znano, da se s to besedo vojaki nemške vojske nagovarjajo; oni isti vojaki, ki so se danes prelevili v najbolj divja bitja, ki jih zgodovina sploh pozna, in ki po sami izjavi Molotova sodo sedaj približno tri miljone tovarišev na zasedenem ozemlju Rusije spravili na razne strahotne načine ob življenje.

Pogledam kdo urejuje to revijo in takoj mi je bilo jasno, Hitler sobni slikar, urednik njive tudi sobni slikar, zakaj bi ne bili "Kameradi".

Toda vsi mi želimo, da bi Hitlerja kmalu vrag vzel. Nikakor pa ne želimo novo ustanovljeni Zvezi, da bi vzela isti konec, zaradi tega pa ji je svetovati, naj se prav hitro reši Kameradov, če noče končati tako, kakor bo končal "Tretji Rajh" in ž njim Hitler.

Od vseh člankov najbolj zanimiv je oni A. Draščeka, toda bojimo se, da je le demagogija, ker celica Zveze, to je namreč tajništvo, je skozi dolga leta vedno isto, pri vseh inicijativah tega dela našega izseljenstva, kakor je tudi vedno zraven kak "malar".

S. S.

Zinka Milanov v vlogi "Norme"

PREZIDENT LINKOLN

Ko je nekoč ameriški prezident Linkoln jahal na deželo, zagleda svinjo, ki bi se v močvirju bila skoro utopila in ki se je zaman trudila, da se reši iz blata. Prezident stopi s konja ter pomaga svinji iz močvirja — pri tem pa se seveda prav pošteno oblati.

Zgodbica se je kmalu raznesla in vsakdo se je čudil, kako da si gre prezident prizadevat toliko truda zaradi navadne svinje. On pa je rekel: "Nisem storil tega samo radi svinje, temveč tudi zavoljo samega sebe."

Kaj je hotel s tem povedati? Da se pač naše dejanje ne tiče samo teh, ki jim storimo kaj dobrega in usmiljenega, temveč tudi nas, ker s krepostnim udejstvovanjem naše moči rastejo, v brezbrižnosti pa otope.

"Ne navajaj se hladno gledati, kako trpi živo bitje, kajti to vpliva nate kakor zlobna čarovnija starih pravljic, ki spremeni človeka v kamen!" Sočustvovati pomeni sodoživljati, in kdor nemore več sočustvovati, v tem tudi ni več notranjega življenja.

Če bi Linkoln takrat mirno gledal, kako se svinja muči, bi umolknil v njem glas sočustvovanja, kakor zamre v nas tudi vse drugo, na kar neprestano ne slušamo. Tedaj bi pustil morda tudi zamorce trpeti v njihovem blatu bede in suženjstva ter ne bi postal osvoboditelj sužnjev, kajti tudi pri tem velikem delu so ga čez in čez obmetali z blatom, da je bil pogosto blizu obupa.

Kdor hoče samo dobro jesti, srebati popoldne svojo kavo, kaditi svojo smotko in nato sladko zaspati — ta se pač hočeš nočeš odvadi ljubezni in sočustvovanja, zato pa ostane tudi ubog, zelo ubog človek.

F. W. Förster.

KITAJSKI PREGOVORI

Pametni zahteva vse samo od sebe, a neumni vseo d drugih.

Resničnost jee dini denar, ki velja povsod.

Samo s tujimočmi lahko vidiš svoje lastne napake.

Kdor me za mojim hrbtom opravlja, ta se me boji; kdor me v obraz hvali, ta me zaničuje.

Dobri ljudje pomagajo eden drugemu, četudi tega ne slutijo; hudobni pa eden drugemu namenoma škodujejo.

S čajanke na Paternalu na Cirilovo nedeljo, 5. julija, na kateri je bilo zbranih precej naših ljudi ter se prav po domače zabavali

"SLOVENSKI DOM"

Vabi

na prireditev, ki se bo vršila v

NEDELJO 9. AVGUSTA

ob 4 uri popoldne v dvorani XX. Setiembre, ulica Alsina 2832. Polovica čistega dobička je namenjena našim trpečim bratom, ki ječijo in stradajo v robstvu kot vojni vjetniki.

SPORED:

1) **Anton Foerster: "NAŠE GORE", Mešan zbor.**
2) **Hrabr. Volarič: "ZVEČER", Moški zbor, bariton solo.**
3) **J. E. Krek: Igra v treh dejanjih:**

"TRI SESTRE"

IGRAJO SLEDEČE OSEBE:

Orel .. .. Rado Ličen
Helena, njegova žena .. Rozina Nanut
Majda, hči .. .. Marija Lakner
Špela, hči .. .. Irena Jekše
Ana, hči .. .. Vida Kjuder
Anton .. .. Lozej Emil
Gabrov France .. .. .. Martin Keber
Jera, dekla pri Gabrovih .. Silvija Nanut
Berač .. .. Bergine Ivan

PO KONČANEM SPOREDU: PLES, SREČKANJE IN PROSTA ZABAVA

Vse rojakinje in rojake vljudno vabi

ODBOR

Slovenci doma in po svetu

VESTI IZ ZASUŽNJENEGA OZEMLJA

Hitler ubija po Gorenjskem

V noči od 2. na 3. september je bil z udarcem po glavi ubit 70 letni nočni čuvaj Gabriel Zupan v Lescah. Zjutraj so našli njegovo truplo na železnični progi in na prsih listek z napisom: Tako se bo zgodilo vsem izdajalcem. — 4. septembra zopet nova Bekkantmachung z enakimi obdolžitvami in pet moških ustreljenih:

38 letni zidar Jožef Bernard iz Lesec;

55 letni strojnik Anton Poje iz Lesec;

40 letni delavec Jožef Dačar iz Černivca;

41 letni delavec Anton Mohorič iz Javornika;

33 letni brivec Franc Krastek iz Javornika.

Pred ustrelitvijo so teh pet obsojencev vozili po Jesenicah in Radovljici ter jih razkazovali ljudem.

Prve dni septembra je pogorela v Kranju Gorjančeva žaga. Seveda ni nihče dvomil, da je bil ogenj podtaknjen.

Prav tiste dni so Nemci v Selcah nad Škofjo Loko ustrelili posestnika Žana in njegovega sina. Podrobnosti niso znane. Tudi ni bilo slišati, da bi se radi požgane Gorjančeve žage izvršile kake obsodbe.

Radi teh in podobnih dogodkov je pa izdal civilni komisar poseben oklic na prebivalstvo. Glasil se je tako:

Strahopetni napadi komunističnih band na miroljubno prebivalstvo in razni umori se kar naprej dogajajo. Spet so morali nedolžni ljudje brez vsake koristi žrtvovati življenje.

Taki napadi so mogoči samo zato, ker prebivalstvo daje potuho in pomoč strahopetnim banditom. Neizpodbitno smo ugotovili, da prebivalstvo daje tem bandam zavetišče, hrano in poročila.

Zato sem primoran izdati strožje ukrepe, ki bodo zadeli celokupno prebivalstvo, povzročili neizmerno trpljenje vseh in bodo zadeli tudi nedolžne.

Teh strahot je kriv vsakdo, ki ne sodeluje z nami in nam ne pomaga, da bi naredili konec tem nesramnim moritvam. Kdor torej hoče še v zadnjem hipu odvrniti od teh krajev še večje grozote, naj čimprej pripomore s svojim sodelovanjem do tega, da se to početje neodgovornih elementov ustavi.

Bled, 3. sept. 1941.

Ta razglas je bil na lepaku, 92 cm. širokem in 63 cm. visokem, ter obrobljen z rdečim robom.

Kakor v odgovor gornjemu pozivu se je že tisti dan zvečer spet nekaj resnega zgodilo. Ob 11 zvečer je začela goreti na Duplici pri Kamniku žaga inženirja Remca. Zgorela je do tal.

Duplica je bilo dobro razvito lesno podjetje. Izdelovali so raznovrstno pohištvo, vsaj svoj čas največ stolov. Pod Nemci je bilo treba seveda marsikaj prenarediti in prilagoditi zahtevam nemških potreb. Baje je imela tovarna velika naročila za nemško vojsko, med drugim tudi veliko število smuč za rusko fronto. Radi tega je bilo vsem kar razumljivo, da ogenj tisti večer ni prišel sam od sebe...

Za ta požig niso menda streljali kakih talcev, pač pa je izšel precej pozneje velik oklic:

PREBIVALSTVU!

Nesramni požig Remčeve tovarne za pohištvo pri Kamniku je prinesel 450 delavcem in njihovim družinam siromaštvo in pomanjkanje. Na podoben način so razna druga sabotažna dejanja neodgovornih elementov le škodovala tem našim krajem, ki bi jim bile lahko prihranjene vse vojne strahote. Zdaj je menda že vsem dovolj jasno, da vsa taka početja tepejo edino prebivalstvo samo.

Nič ne bom trpel, da bi bilo miroljubno prebivalstvo ter krajev še nadalje izpostavljeno tem nesramnim početjem. Že prej objavljene in napovedane strožje mere bodo kmalu prinesle popolno spremembo. Dobro mi je pa znano, da so se zločinskim elementom začeli pridruževati "sopotniki", ki so zašli med ubežnike le kot žrtve brezvestnega hujskanja ali neutemeljenega strahu. Vsem tem ljudem, ki jim je ljubša njihova družina in zaslužek nego njihovi stiki z zločinci, dajem zadnjo priložnost, da pretrgajo svoje zveze z brezvestnimi elementi.

Vsak ubežnik, ki se prostovoljno javi pri najbližji orožniški postaji je prost vsake kazni, razen če ni tudi sam zagrešil kakih nasilnosti nad ljudmi ali objekti.

Toda tisti, ki bodo kljub temu pozivu, še nadalje držali z uporniki, naj vedo, da jim bomo zasegli vse premoženje, poleg tega najstrožje nastopili proti njihovim družinam.

Bled, 11. septembra 1941.

Kutchera, načel. civ. uprave.

Tudi ta oklic je bil zelo velik in kričeč. Kričal je pa le sam sebi, nihče se ni po njem ravnal...

Spet kakor v odgovor na zgornji oklic, je 11. septembra pogorela žaga dr. Rekarja na Jesenicah. Isti dan je izšel oklic, ki je obljubljal nagrado za pobijanje "komunizma".

PREBIVALSTVU!

Prebivalstvo Koroške in Kranjske se pozivlje, da naj krepko sodeluje pri pobijanju škodljivosti komunističnih band.

Kdor opazi le najmanjšo stvar, na videz morda še tako nedolžno, mora zadevo prijaviti pri najbližji policijski postaji. Če se to zgodi pravočasno,ne bo težko prijeti prekucuhov, preden postanejo škodljivi.

Vsak poedini prebivalec naj se zaveda, da lahko njega samega ali njegovo družino, zadene najhujše radi terorističnih početij in načrtov, ki se zadnje čase dogajajo med nami.

Za prijave, ki utegnejo voditi k uspehu, razpisujem nagrado do 10.000 Mark. Prijave se lahko tudi pismeno narede, samo treba je navesti ime in bivališče.

Visokost nagrade se bo ravnala po uporabnosti prijave in njenem uspehu.

Bled, 11. septembra 1941.

Kutchera, načel. civ. uprave.

Tudi o uspehu tega razglasa ni bilo sledu...

V noči od 8. na 9. septembra so prišli trije moški v stanovanje Kovača starejšega v Posavcu pri Brezjah in ga zaklali z bajonetom. Kovačeva žena trdi, da sta bila med njimi neki Pečnik iz Ljubnega in neki Dačar iz Črnivca.

Umorjáenega Kovača so seveda dolžili izdajstva. Njegov sin je šofer na Bledu v službi Gestapa in je bil po vsej verjetnosti že v Jugoslaviji nemški zaupnik in vohun. Tudi v jugoslovanski vojski je bil šofer, pa je že na veliki petek razpel nad svojim avtomobilom zastavo s kljukastim križem. Koliko je bil pri tem udeležen njegov oče, je težko reči.

Takoj ko je ljubenski župan Marčun zvedel za umor nad Kovačem, je hitel k političnemu komisarju s prošnjo, naj ne streljajo nedolžnih ljudi. Obljubili so mu, da se to ne bo zgodilo, toda le pod pogojem, da se najdejo krivci. Doslej niso za ta umor še nobenega talca ustrelili. Koliko uspeha pa imajo z iskanjem morilcev, nam ni znano.

Dne 18. septembra se je blizu vasi Rašica, ki spada v faro Mengeš, v občino pa v Šmartno pod Šmartno goro, dogodil nov umor, oziroma celo število umorov. Ubežniki so napadli avto, ki so se v njem vozili Nemci, dva inženirja in 4 vojaški funkcijonarji. Baje je bila to razmejitvena komisija. Z njimi je bil tudi neki geometer, Slovenec. Vsi do zadnjega so bili mrtvi.

Dva dni pozneje, 20. septembra, so Nemci zažgali vas Rašico že zjutraj ob osmi uri. Ljudi so vse polovili, kar so jih našli doma. Moških skoraj ni bilo, ker so prejšnji dan do malega vsi zbežali v hribe. Aretirance so odvedli v Št. Vid in od tam nekam na jug. Vas Rašica je danes ena sama razvalina — s cerkvijo vred

Rašičane je imela Gestapo že dolgo na piki. Dolžili so jih, da dajejo potuho ubežnikom, in so že prej enkrat na Rašici požgali dve hiši.

Dne 21. septembra so Nemci spet navalili na ubežnike na Možaklji in Pokljuki. Na Možaklji so zalotili in ustrelili samo nekega Jeseničana, ki je kljub največji nevarnosti še vedno donašal ubežnikom hrano. Na Pokljuki so zasačili ubežnika Andreja Prešerna iz Gorij in so ga ustrelili. To se je vršilo ponoči od sobote na nedeljo.

Dne 1. oktobra je nastal v Vodicah velik spopad med ubežniki in nemško policijo. Dva nemška policaja z Jesenic sta bila ubita, nekaj ubežnikov pa ujetih.

Drugi dan, 2. oktobra, je prišlo v Radovljico okoli 150 nemških vojakov. Nastanili so se v barakah jugoslovanske vojske v Predtrgu. Napeljali so si vodovo din električna stikala za uporabo radijskih aparatov.

Dne 6. oktobra zvečer ob 11. se je odpeljalo iz Št. Vida čez 40 policijskih avtomobilov na Gorenjsko v polni vojaški opremi. Imeli so tudi strojnice. V Škofji Loki so se jim pridružili še ondi nastanjeni vojaki. Vrnili so se v Št. Vid drugi dan ob 2. uri popoldne. Vsak je vedel da so šli preganjat ubežnike po Gorenjskem. Kakšen uspeh so imeli pri tem opravilu, pa ni bilo razglašeno.

Dne 10. oktobra se je dogodil posebno usoden primer odpora zoper nemške zasedbene oblasti, ki je imel, ali vsaj obeta imeti, zelo dalekosežne posledice. Ubežniki so zažgali drugo Remčevo žago, in sicer na Lančovem pri Radovljici. Ob tej priliki so tudi ujeli in odvedli dva Nemca, komisarja Jacoba Pacherja in uradnika Johanna Preslauerja. Nemške oblasti so brž izdale poziv, naj oba ujetnika izpuste najkasneje do 15. oktobra, drugače bodo sledile stroge reresalije. Naj sledi tu nemški oklic v dobesednem prevodu:

BEKANNTMACHUNG

V noči od 10. na 11. oktobra je neka komunistična nasilna skupina v svoji nesmiselni prouševalni maniji napadla in zažgala Remčevo žago v Lančovem in odvedla za talce dva nemška državljana, Jacoba Pacherja in Johanna Preslauerja.

Imena nekaterih pripadnikov tej bandi so policiji znana in takoj smo dali aretirati večje število družin ali poedinih družinskih članov onih banditov, ki so se bili udeležili napada na žago. Če ne bosta oba nemška državljana izpuščena v teku 4 dnevnega roka, ki je s tem razglasom dovoljen, to se pravi do šeste ure zvečer dne 15. oktobra, in sicer nepoškodovana kot sta bila, bo zažugana kazen nad aretiranimi družinami v vsej strogosti izvršena.

Poleg tega bodo vsi ujeti komunistični pripadniki slovenskega naroda, ki so kot talci zaprti, umorjeni.

Poveljnik varnostne policije in SD.

V razglasu omenjene aretacije so se pričele še isto jutro, ko je žaga gorela. Iz okolice Radovljice in Lančovega so odvedli veliko število družin v Begunje. V Radovljici sami pa to pot niso nikogar vzeli. V Kamni gorici so aretirali oba Cvetke, Filipa Sitarja iz Most ter precej ljudi iz Ribnega, Lesec in Begunj, zraven pa še Bernardovega očeta iz Koritnega. Filip Sitar se je pa še isti večer vrnil domov, ker je bilo zanj močno posredovanje. Pravil je, da je bilo tistikrat v Begunjah zaprtih samo moških okoli 3000, poleg njih pa veliko število žensk, ki jim pa ni vedel natančnejšega števila, zakaj zaprte so bile v poslopju na drugem koncu dvorišča. Gestapo je tudi zaprla hlapca pri Božiču, ki je Remčev sosed, in Remčevo služkinjo Angelo. Med tem ko so se vršile te aretacije, je spet mnogo ljudi zbežalo v gore, največ seveda moških. Zvečer je odšla policija proti Kropi, kjer ima obkoljene vasi pod Jelovico, vendar se je kmalu vrnila. Groze pa policaji, da bodo zažgali vasi Kupljenik in Ribno.

Potekel je napovedani rok, toda nemška talca se nista vrnila. Namesto njih je prišlo v roke nemškim oblastem pismo od slovenskih ubežnikov, v katerem naznanjajo Nemcem, da so slovenski ubežniki le del redne jugoslovanske vojske in zato zahtevajo, da Nemci z njimi ravnajo po mednarodnem pravu, ker sicer bodo tudi z Nemci in nemškimi družinami ravnali tako kot ravnajo Nemci s Slovenci...

Dne 16. oktobra popoldne je buknila novica, da bodo drugi dan ustrelili Nemci na Lančovem 20 slovenskih ljudi, ki jih bodo vzeli izmed talcev v Begunjah. Pacherjev sin, Gestapovec, se je zelo trudil, da bi dosegel odložitev justifikacije. Bal se je seveda za svojega ujetega očeta. Toda ni se mu posrečilo.

Res so drugi dan, v petek, pripeljali iz Begunj v avtobusu 16 ljudi. 15 moških ineno žensko, ki je bila baje okoli 30 let stara in doma nekje blizu Kranja. Vseh 16 so ustrelili na pogorišču Remčeve žage. Nekateri trdijo, da jih je bilo 20. Ko so bili mrtvi, so trupla takoj odvezali od kolov in jih zmetali na tovorni avto kakor zaklano živino. Niti pokrili jih niso, ampak kar odgrnjene peljali skozi Radovljico. Ljudje iz nadstropij so lahko videli mrtvece skozi okna in so pravili, da so bili bosonogi in vsi s krvjo obliti.

Na trgu pred lekarno se je avto za nekaj časa ustavil. Ko so ravno hoteli spet odpeljati, se je oglasil policaj, da je iz neke hiše na trgu nekdo pljunil. "Jemand hat ausgespuckt!" Avtomobil z mrtveci je spet obstal, policaji so pa planili z nasajenim bajonetom v tisto hišo in jo preiskali. Našli pa niso ničesar sumljivega.

Nato je avto nadaljeval pot, pa ni znano, kam se je obrnil. Ljudje mislijo, da so odpeljali vse mrtvece v Mošnje, kjer jih mislijo pokopati. Do petka opoldne tudi ni izšel o tem streljanju noben oglas, zato imena nesrečnih žrtev niso znana...

*

O p o m b a : Tu se to poročilo konča. Očividno je moral pisec oddati pismo še isti dan. Zanimivo bi bilo vedeti, kaj se je zgodilo z nemškima ujetnikoma, in seveda tudi imena umorjenih. Morebiti pride o tem še kako nadaljnje poročilo. Vsekako je pa podobno, da so bile posledice ter dogodkov res dalekosežne, zakaj neko poročilo po radiu je povedalo, da je bilo v Lančovem vsega skupaj ustreljenih 200 Slovencev.

V DAR DOBITE

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3—6 , lepo sliko v barvah.

Odprto tudi ob nedeljah.

Atelje MARKO RADALJ

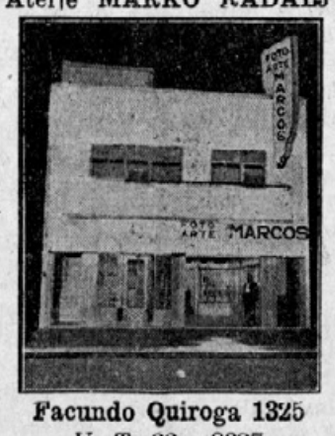

Facundo Quiroga 1325

U. T. 22 - 8327

DOCK SUD

Dr. LUIS RAZUMNEY

KIRURGIČNI ZOBOZDRAVNIK

DIATERMIA — ELECTROCIRUJIA

Sprejema vse dni od 14 do 20 ure.

SEGUROLA 1848 — U. T. 67 - 3961 — BUENOS AIRES

FOTOGRAFIJA "LA MODERNA"

VELIK POPUST PRI FOTOGRAFIRANJU

Ne pozabite

FOTO "LA MODERNA"

S. SASLAVSKY

Av. SAN MARTIN 2579

Telefon: 59-0522 - Bs. Aires

PRVOVRSTNO KOSILO!

MEDNARODNA KUHINJA — OBED $ 1.20 — 6 JEDI

Florida Bridge Club

Vsak četrtek zvečer ob 21.30 uri

BRIDGE TURNIR

Vsak mesec

RUMMY in SKAT TURNIR

Klub se obrača na vse interesirane, da se turnija udeleže. Natančnejše podatke se dobi pri klubovem vodstvu osebno ali po telefonu od 10—16 ure (tel. 32 - 3871) od 16.30—20 ure pa (tel. 32 - 3182)

VIAMONTE 741 BUENOS AIRES

Se priporoča VODSTVO.

Slov. Babica

FILOMENA BENEŠ-BILKOVA

Diplomirana na Univerzi v Pragi in v Buenos Airesu

Ordinira od 9 zjutr. do 9 zvečer

LIMA 1217 — BUENOS AIRES

U. T. 23 - Buen Orden 3389

SLOVENSKO STAVBENO PODJETJE

A. S. V. L.

A. STOKA & V. LOJK

T. KONSTRUKTORJA

Pisarna: LOPE DE VEGA No. 3136

Buenos Aires

Tel. 50-4300 Prv. 54-2756 Part.

Plane, Ekonomične betonske kalkule, Občinske tramitacije, Firma, Ob. Sanitarias itd. — Za zidanje, povečanje, in popravo hiš v mestu in deželi z takojšnim in več časnim plačevanjem v komodnih mesečnih obrokih, manjših kot najemnina katero plačujete sedaj.

MATERIJALI IN DELO PRVOVRSTNO.

Plane in preračune brezplačno.

OBIŠČITE NAŠO PISARNO.

Slovenski izgnanci v Srbiji

(Poročilo, pisano v Beogradu koncem leta 1941.)

Poročilo, katerega prvi odlomek danes priobčujemo, je pismo dveh slovenskih samaritanov, ki sta lani obiskovala slovenske izgnance v Srbiji. Dogodke in razmere sta popotnika dojemala in zapisovala iz individualnega in subjektivnega gledišča, kar naj čitalci vpoštevajo. Poročilo je avtentično in ni bilo sestavljeno za propagandne namene.

Če hočete videti pregnane Slovence v Srbiji, pojdite v mislih z menoj iz Beograda v Mladenovac. Od tam stopiva še kam drugam. Vlaki ne vozijo. Morava biti zadovoljna z kolesi.

Mladenovac je sedež istoimenskega političnega sreza, 58 kilometrov južno od Beograda proti Nišu. Cesta je krasna. Lepo speljana in odlično tlakovana. V mestu samem je nekaj slovenskih družin, več pa v okolici. Vseh skupaj je v tem srezu okoli 90. Razdeljeni so po 12 občinah ali vaseh: Mladenovac, Vlaška Rajkovac, Selo Mladenovac, Kovačevac, Velika Krasna, Ameriy, Koračica, Pružatovac, Medžulužje, Jagnilo in Sepšin.

Vasi so zelo daleč druga od druge, nekatere so dolge po eno uro in več peš hoje. In pota so tako slaba, da se niti s kolesom nemoreš voziti. Moraš hoditi peš. Isto velja za druge sreze.

Sosednji srez, ki je sprejel vase pregnane Slovence, je Topola. Tam je 58 pregnancev iz Slovenije, kakih 12 naših ljudi je pa bilo že poprej ondi. Stanujejo večji del v Topoli sami, ostali so pa razdeljeni po vaseh Trnova, Junkovac, Natalinci, Kloka, Zabare, Maskar, Zagorica, Belosavci, Šume in Buržinje. Če hočeva prenočiti v Topoli, nama ne bo kazalo iti daleč ven po vaseh. Zakaj policijska ura je stroga in le glejva, da naju ne zaloti na nepravem mestu!

Vidiš tistega-le čudno opravljenega moža na cesti, ki vodi v Trnovo? Oblečen je pol gosposko in pol kmečko, na rami pa nosi sekiro. Od časa do časa se ustavi in si nekaj zapisuje. Dajva, nagovoriva ga! Nič se ne brani goovriti in marsikaj koristnega nama pove. Poštni uslužbenec je in si zapisuje, kje je telefonska žica pretrgana. Maskiran je zato, da bi ga četniki ne prepoznali. Saj bi ga najbrž ubili kot Nedičevega uslužbenca.

No, nekaj sva zvedela. O tukajšnjih razmerah sva dobila majhno sliko.

Naslednji srez, ki naju zanima, je Arandjelovac. S kolesom sva tam v dveh ali treh urah. V tem srezu najdeva 40 slovenskih izgnancev. Večinoma bivajo v mestu samem in v selu Banja. Tudi jih je bilo nekaj že poprej.

Od tu jo bova mahnila proti Lazarevcu. Pot je dolga 30 kilometrov. Je pa slaba in potovanje po njej je dokal nevarno. Tu namreč ni žandarjev in občinskih oblasti, ni nikjer. Nedičeva oblast ne seže do sem, da povem z eno besedo. Tod gospodarijo četniki in uporniki. Videti je, da v severnem kraju prevladujejo prvi, v južnem drugi. Zadnji imajo v svojih vrstah tudi Slovence in celo Slovenke.

Dospeva do vasi Trbušnica. Tamle imava iti čez most, pa je razdrt in deloma sežgan. Samo močne traverze so še na svojih mestih. Pravijo, da bova naletela še na marsikak tak most, če bova dalje časa potovala po teh krajih. In še to dostavljajo, da kadar Nemci potujejo tu skozi z avtomobili, morajo imeti s seboj plohe, da jih vržejo čez potok.

O izdajalcih

London. — Radio "Glas Jugoslavije", ki svoje oddaje začenja s pesmijo: "Tamo daleko, daleko kraj mora" in z besedami "Čujte glas Jugoslavije", ki jih enoglasno spregovore Srb, Hrvat in Slovenec, je junija meseca dejal:

"Dajemo uradno sporočilo. Poveljnik četnikov je izdal ukaz, da se zapišejo imena izdajalcev Kralja in domovine in da se vsakemu doda črka 'Z'. To so: Ačimovičev pomočnik Djurdjevič, ki je hujši od Ačimoviča, potem Papič, Rajovič in Jovan Ševa iz Valjeva, ki so izdali polkovnika Mišiča, sina Vojvode Mišiča, ki je junaško padel. Dalje Mitič iz Valjeva, Milovan Grbič, župan občine Bokučje, Andjelko Mihajlovič, bivši narodni poslanik, ki so odlikovani z nemškim železnim križcem. Pop Vulič iz Čačka, ki je pobegnil z nemškim letalom in bivši senator Milan Popovič, ki je postavljen za narodnega poslanika, Vukovič, Aca Dinič, bivši polkovnik, ki je prestopil k sovražniku, Milič, Djordje Perič, ki je Nedičev Goebbels, Veselinovič, ki z izmišljenim imenom piše v NovoVreme, Buda Šorojevič in dr. D. Jakovič, pomočnik prosvetnega ministra in največji nemški špijon.

Za vse te izdajalce naj se po poveljnikovem ukazu uporabi črka Z. General Draža Mihajlovič odbija vsako misel na sodelovanje z Nedićem, Ljotićem in Pečancem."

Hrvatska vojska

Pomembni duh odpora "hrvatske vojske" je v zadnjem času jasneje prišel do izraza.

"Hrvatska vojska" obstaja na temelju redne vojaške obveznosti, a razpoloženje vojakov je enako razpoloženju hrvatskega naroda. Poročila trdijo, da je vojska na strani dr. Mačeka in zaveznikov. To mišljenje in ta duh je dobro znan Paveliču in Nemcem. Zaradi tega je vsakemu hrvatskemu polku dodeljen poseben bataljon muslimanskih zagrizencev, ki so telesna straža režima.

Dokaz nezaupanja Nemcev in Italijanov je dejstvo, da so v Nemčiji in v Italiji še vedno hrvatski vojni ujetniki. V Nemčiji sami je še vedno okrog 25.000 hrvatskih ujetnikov od skupnega števila 60.000, ki so jih ujeli v aprilu 1941.

Med hrvatsko vojsko in nemškimi in italijanskimi zasednimi oblastmi je ostro nasprotstvo. V Dubrovniku je prišlo do borbe med hrvatskimi in italijanskimi četami, ko so italijanske oblasti zasedale ta del ozemlja, navzlic Paveličevim ukazom, ki so zahtevali nasprotno. V Mostarju je v oktobru bila borba med hrvatskimi in italijanskimi častnimi četami pri obisku tujih časnikarjev, ko so hrvatski in italijanski vojaki merili s puškami drugi na druge. "Dobrovoljce" za rusko bojišče so morali poslati s silo. Vabilu so se odzvali vsega trije rezervni častniki in 17 vojakov. Hrvatska legija na ruskem bojišču šteje okrog 4000 mož; med njimi je okrog 400 Ukrajincev iz Hrvatske, članov nemških manjšin in muslimanov. Najmanjše je število Hrvatov. Ko je legija potovala iz Hrvatske, je prišlo v Varaždinu do upora in bilo je ubitih devetdeset vojakov. Pozneje so oblasti poslale vojake v Italijo, da bi jih zaščitile. Od tam so jih poslali v Rusijo, v italijanskih in nemških vojaških oblekah. Komaj polovica jih je prispelo na bojišče. Med starejšimi (iz bivše Avstro-Ogrske) in mlajšimi častniki ni sloge. Med vojsko in vstaši je razpor, mnogo večji kot v Italiji. Viden znak tega je prijem mnogih višjih častnikov in nekega generala. Podpolkovnika Neubergerja so ustrelili (kar smo svoječasno že poročali) zaradi zvez s sovražnikom. Njegovi vojaki so obstreljevali vlak, v katerem se je vozil generalni štab "hrvatske vojske" in vstaši.

Svoja imetja so imeli prepustiti Paveli-ćevcem

"Hrvatski Narod" (Zagreb) poroča sledeče:

1. Vsi, ki so bili v času od 1. decembra 1918 do 10. aprila 1941 ministri, državni podtajniki in senatorji, morajo v enem mesecu od dneva, ko ta zakonska odredba postane pravomočna, prijaviti v Državnem uradu za preiskovanje porekla imetij seznam o stanju in poreklu vse njihove imovine, imovine njihovih žena in njihovih otrok.

V "Narodnih Novinah" se mora naznaniti, katere osebe so svoja imetja prijavile po tem predpisu.

2. Državni urad za preiskovanje porekla imetij sme zahtevati od vsakega državljana in državljarskega pripadnika "Neodvisne Države Hrvatske", da v enem mesecu prijavi temu uradu stanje in poreklo vsega svojega imetja, imetja svoje žene in svojih otrok.

Vsako tako zahtevo je treba takoj sporočiti Državnemu zastopništvu v Zagrebu, ter jo priobčiti v "Narodnih Novinah".

Dolžnost vseh vstaških postojank je, "prijaviti Državnemu uradu za preiskovanje porekla imetij vsakogar v njihovi okolici, o katerem obstaja upravičen sum, da si je imetje pridobil na nedopusten način.

Prav tako so dolžni sporočiti na zahtevo Državnega urada vse druge podatke o podobnih stvareh.

*

Državni urad za preiskovanje porekla imetij priobčuje v "Narodnih Novinah", da so pozakonski odredbi številka CCCVIII—1129-Z; p; 1941, z dne 25. avgusta 1941, da so sledeče osebe poslale popis:

Stjepan Barić, iz Zagreba, bivši minister.

Dr. Lavoslav Hanžek, bivši minister, iz Križevcev.

Dr. Tugomir Alaupovič, iz Zagreba, bivši minister.

Dr. Marko Kostrenčič, iz Zagreba, bivši minister.

Vitomir Korač, iz Irškega Venca, bivši minister.

Dr. Djordje Kotur, iz Zemuna, bivši senator.

Uzeir H. Hasanović, iz Sarajeva, bivši senator.

Juraj Demetrovič, iz Beograda, bivši minister.

Dr. Vlatko Maček, odvetnik iz Zagreba, bivši minister.

Dr. Nikola Nikič, iz Beograda, bivši minister.

Derviš Omerovič, iz Maglaja, bivši minister.

Dr. Dragan Kraljevič, iz Požege, bivši minister.

Pavao Matica, iz Zemuna, bivši minister.

Dr. Ljudevit Auer, iz Siska, bivši minister.

Dr. Mamdija Karamehmedović, iz Sarajeva, bivši senator.

Dr. Šefkija Behmen, odvetnik iz Sarajeva, bivši minister.

Stefan Čirič, iz Hrvatskih Karlovcev, bivši minister.

Dr. Branko Kaludjerčić, odvetnik v Sarajevu, bivši minister.

Nikola Preca, iz Nevesinja, bivajoč v Zagrebu, bivši minister.

Dr. Mile Miškulin, iz Zagreba, bivši minister.

Dr. Ivan Andres, iz Zagreba, bivši minister.

Dr. Marko Kožul, iz Zagreba, bivši minister.

Dr. Stanko Švrljuga, predsednik Hrvatske banke v Zagrebu, bivši minister.

Dr. Bariša Smoljan, iz Mostarja, sedaj v Zagrebu, bivši minister.

Dr. Gjivo Supilo, odvetnik v Dubrovniku, bivši minister.

Dr. Stjepan Srkulj, iz Zagreba, bivši minister.

Dr. Josip Torbar, odvetnik iz Zagreba, bivši minister.

Mr. Ph. Ljubomir Pantič, iz Bijeljine, bivši minister.

Viktor Pogačnik, iz Djurdjevaca, bivši minister.

Dr. Oto Frangeš, iz Zagreba, bivši minister.

Dr. Ivan Krajač, odvetnik v Jastrebarskem, bivši minister.

Dr. Džafer Kulenovič, odvetnik iz Brčkega, bivši minister.

Dr. Džafer Kulenovič, odvetnik iz Brčkega, bivši minister.

Osman Vidovič, iz Tuzle, bivši minister in senator.

Dr. Benjamin Šuperina, brezposlen v Zagrebu, bivši minister.

Franjo pl. Kukuljevič Sakcinski in žena, Zagreb, bivši senator.

Dr. Ivan Pernar, odvetnik iz Zagreba, bivši senator.

Stjepan Jankovič, inspektor v Sarajevu, bivši senator.

Dr. Jakob Grgurič, odvetnik iz Livna, bivši senator.

Nikola Srdovič, kmet v Zaklepici, bivši senator.

brovniku, bivši senator.

Dr. Miho Škvrce, odvetnik v Du-

Franjo Malčič, iz Slanovca, bivši senator.

Vid Gjuretek, iz Vrabče, bivši senator.

Ing. Avgust Košutič, iz Zagreba, bivši senator.

Dr. Vatroslav Canjuga, upokojeni prof. v Zagrebu, bivši senator.

Dr. Josip Nemec, odvetnik iz Petrinje, bivši senator.

Ljudevit pl. Gaj, upokojeni vel. župan, Zagreb, bivši senator.

Simo Erakovič, upokojenec iz Tuzle, bivši senator.

Dr. Islam Filipovič, odvetnik iz Jajca, bivši senator.

Dr. Mirosalv Oreškovič, zdravnik iz Sarajeva, bivši senator.

Dr. Sava Ulmanski, iz Zagreba, upokojeni vseuč. prof., biv. senator.

Dr. Melko Čingrija, odvetnik iz Dubrovnika, bivši senator.

Mr. Ph. Ivo Vranič, lekarnar iz Zagreba, bivši senator.

Anton Babič, kmet iz Gradišta, bivši senator.

Nurija M. Pozderac, posestnik iz Cazinja, bivši senator.

Josipa Petričič, vdova dr. Živka, bivšega ministra, v Zagrebu.

Zineta Gluhič, iz Tuzle, vdova Šefkije, bivšega ministra.

Dara Stankovič, ločena od dr. Radenka, bivšega ministra iz Zemuna.

Kristina Andrič, vdova dr. Vlade, biv. ministra iz Tuzle.

Olga Pavelič, vdova in otroci dr. Ante, bivšega predsednika senata, Zagreb.

Kristina Gjerič, iz Tuzle, soproga Dušana, bivšega senatorja.

Državni urad za preiskovanje porekla imetja je poklical, naj prijavijo popis svojega imetja po predpisu toč. 2 zakonske odredbe z dne 25. avgusta 1941 sledeče:

Vladimira Arko, iz Zagreba, Vlaška ul. 116.

Sabrija Prehiča, trgovca iz Gračanice.

Dr. Miša Kolina, biv. ravnatelja "sklada" Iva Račiča iz Dubrovnika.

Prokopija Stojanoviča, upok. uradnika iz Osijeka.

Janka Jagiča, jav. beležnika iz Martina, sedaj v Zagrebu.

Dr. Branka Pešelja, odvetnika iz Zagreba.

Dragutina Crljenaka, upok. pisarja iz Virovitice.

(Pripomba: Dr. Džafer Kulenović je bil novembra 1941 imenovan za predsednika Paveličeve vlade v Zagrebu. Dr. Gjorgje Kotur je meseca januarja 1942 vstopil v "vlado" generala Nedića. Ostale osebe v spisku so v glavnem znani jugoslovanski javni delavci, ki so sedaj delno v prisilnih taboriščih, delno pa pod nadzorstvom vstaških oblasti v "neodvisni".)

PERRAMUS
SUKNJO
OBLEKO
dobite na veliko izbiro iz najfinejšega blaga.
CENE ZMERNE — DELO PRVOVRSTNO
Krojačnica
LEOPOLD UŠAJ
GARMENDIA 4947
La Paternal Buenos Aires

Slovenska babica
dipl. v Pragi in Bs. Airesu, z večletno prakso v praški porodnišnici ter v tuk. bolnici "Rawson", se priporoča vsem Slovenkam. Sprejema penzionistke iz mesta in z dežele v popolno oskrbo. Cene izredno nizke. Postrežba prvovrstna.
ANA CHRPOVA
ENTRE RIOS 621
U. T. 38, Mayo 8182

TRGOVINA JESTVIN
"Bela Ljubljana"
IVAN MOČNIK
Sapaleri 2700 na Paternalu
U. T. 59 - 0467

KADAR IŠČETE SLUŽBE
obrnite se na rojakinjo
Berto Cernič
DORREGO 1583 — Gs. Aires
U. T. 54 - 3588

SLJIVOVICA
ŽGANJE
PELINKOVEC
VERMUT
KIS
Zlatko Badel
Avenida Maipú 3146-50 Olivos F.C.C.A.
U. T. Olivos (741) - 1304

KLINIKA ZA VSE BOLEZNI
Za venerične bolezni, spolne bolezni, bolezni krvi, splošno slabost. razpolaga klinika s posebnim konzultorijem, kateri se nahaja pod vodstvom poznanega specialista za navedene bolezni
Dr. A. AZAGUIRRE.
Imamo zdravnike specialiste za bolezni na pljučah, obistih, jetrah, želodcu, živčevju, glavobol in revmatizem.
Ženske bolezni.
Analizacije krvi, vode itd. so izvršene po Profesorju Narodne Univerze v Buenos Airesu Dr. I. Raffo.
RAYOS X, DIATERMIA in ELEKTRIČNO ZDRAVLEJNJE.
Zdravniški pregled $ 3.—
Sprejemamo: od 9—12; pop. od 15—21. — Ob nedeljah in praznikih od 9—12.
GOVORI SE SLOVENSKI
SUIPACHA 28
(1 kvadro od Av. de Mayo v višini 900)

Še o prehrani

SHRANJEVANJE IN PRIPRAVLJANJE HRANIV IZ ZDRAVSTVENIH VIDIKOV

Velikega pomena za pravšno prehrano je vse ono, kar spada v kuharsko spretnost ali umetnost, kako se namreč hraniva prav pripravljajo, da so užitna ali prebavna. V pravem prirodnem stanju hraniva zvečine niso užitna in ne prebavna; pa tudi ona, ki so užitna in prebavna (mleko, sadje in nekaj zelenjav) presna, v današnjih razmerah večkrat niso uporabna za uživanje, ker se na dolgi poti od proizvajevalcev kaj rada izkvarijo ako niso prav vešče pripravljena za prevoz in čakanje.

Shranjevanje hraniv

Hraniva so rastlinskega ali živalskega izvora, torej organske tvorbe, ki so, kakor vsa organska telesa ali njih deli, podvržena skorajšnjemu razpadanju, ko izgine iz njih — življenje. Najrazličnejše živali nam kvarijo in uničujejo hraniva, od sesavcev do žuželk, ki se z njimi hranijo; pravi razkroj ali razpad organskih teles povzročajo raznovrstne glivice ali kvasila. Glivice kot rastlinice žive ob hranivih kot zajedavke, kvasila pa vsebuje vsako organsko telo samo v sebi, razdorno delo kvasil se pojavlja le v mrtvih organskih telesih. Glivice in kvasila izpreminjajo hraniva v manjvredne, neuporabne ali celo škodljive razkrojnine.

Delovanje glivic in kvasil je omogočeno samo v zadostni vlagi in primerni toploti; ako ni dovolj vlage ali je toplota previsoka oziroma prenizka, izostane tako delovanje, hraniva ne razpadajo. Na teh načelih sloni najbolj naravno shranjevanje hraniv.

Sušenje je že izza davnine znani način shranjevanja ter se uporablja za shranjevanje rastlinskih hraniv (žita, sadja, sočivja, zelenjave, gob i. dr.), kakor tudi živalskih hraniv. mesa in rib. Poskušajo celo mleko shranjevati kot prah (seve samo v neprodušnih posodah, sicer se mlečna tolščа brž pokvari). (Sedaj sušijo tudi maslo in jajca — Op. ur.) Suh zrak, solnčna in umetna toplota v vseh mogočih oblikah se uporablja za sušenje hraniv.

Hlajenje je istotako stari način shranjevanja, ki se dandanes zelo širi, odkar je odkrito umetno ohlajevanje, zlasti odkar se uporablja celo električna sila v ta namen. Dočim se hraniva pri sušenju znatno izpreminjajo glede sestave, ko izgubjajo vodo, ostajajo živila primerno shlajena skoraj neizpremenjena dolgo dobo. V ledenih močvirjih Sibirije so dobili mamute, ki so tam zmrznili pred tisočletji, popolnoma ohranjene, njih meso je bilo užitno kakor sveže. Oskrba večjih mest z živili se vrši dandanes s pomočjo hladilnic, kjer se hranijo lahko pokvarna hraniva poljubno dolgo, zlasti meso, ribe, jajca in mleko, pa tudi zelenjava in sadje. Tudi v posamičnem gospodinjstvu je priporočljiva mala hladilnica (omara z ledom ali pa električna hladilnica). Gospodinja si nakupi o priložnosti hraniva in jih rabi po potrebi, pri tem si prihrani obilo časa in denarja, jeze in — zdravja!

S sušenjem in hlajenjem se dajo hraniti samo nepokvarjena, zdrava hraniva, zakaj sušenje in hlajenje ne uničuje glivic in kvasil, marveč samo preprečuje njih razvoj in razdorno delo; pokvarjena hraniva se ne dajo ohraniti ali celo popraviti ne na ta, ne na kakšen drug način.

Z vročino se dajo shraniti vsa hraniva, ki vročino prenašajo. Vročina zamori, ako traja dovolj časa, vse glivice in uniči vsa kvasila. Seve tako razkužena hraniva je treba zavarovati pred zopetnim okuženjem, kar dosežamo tako, da jih pregrete neprodušno zapiramo v steklene in druge (navadno pločevinaste) posode. Tako shranjujemo sadje, zelenjavo, mesnine, ribe in mleko, pa tudi že pripravljene jedi. (O tej priliki treba opozoriti, da so pločevinaste konzerve, ki klopočejo ali so celo napihnjene, skrajno sumljive in nevarne! Tudi v najbolje shranjenih konzervah, hraniva nimajo tiste vrednosti kakor presna.).

Z dolgotrajnim kuhanjem se mnoga hraniva sicer razkužijo, a tudi razkrajajo, da niso rabna. Zato se mesto kuhanja uporablja **pasteriziranje,** to je večkratno segrevanje do približno 70° C. Ta toplota uničuje vse glivice, ki se razvijajo iz trpežnih trosov, ne kvari pa hraniv. S pasteriziranjem se ohranjajo mleko, vino in podobne naglemu razkroju podvržene tekočine. Škoda, da se pasteriziranje ne da uporabljati v malem obratu, kakor je družinsko gospodinjstvo, zaradi zamudnosti in mnogih potrebnih priprav!

S kemičnimi sredstvi se dajo shranjevati marsikatera hraniva. Sladkor rabimo za shranjevanje sadja (v suhi obliki kot kandirano sadje, v raztopljeni obliki kot vkuhano sadje) in za napravo sokov (malinovega, bezgovega, citronovega itd.). S kisom se hranijo nekatere zelenjave (kumare, gobe), vinski cvet pa ne prihaja za shranjevanje živil v poštev. Kuhinjska sol sama ali v zvezi z drugimi solmi (solitarjem, ki ohranja rdečo barvo) se rabi za shranjevanje mesa in rib. Zelo razširjeno je prekajevanje mesnin. V rastlinskem dimu se tvori kreozot (beseda je sestavljena iz grških kreos — meso, in zodzo — rešujem, torej ohranjevavec mesa), ki se ulega na meso in kot močno razkuževalno sredstvo ovira razvoj glivic, ki bi utegnile pokvariti hranivo. Prekajeno meso ima značilni okus in vonj po kreozotu, ki pa ni škodljiv v malih množinah, kolikor se ga napravi pri navadnem prekajevanju.

V navadnem življenju uporabljajo za shranjevanje mesnin več načinov hkratu ali zaporedoma; meso solé, potem suše, naposled še prekajojo.

V rabi so še druga kemična sredstva, ki naj ohranjajo živila, kakor salicilna kislina, borova in benzova kislina in dr., ki pa v manjših množinah niso uspešna, v večjih množinah pa močno kvarijo okus in utegnejo škodovati. Nevarna pa so sredstva, ki jih dodajejo za ohranjevanje prirodnih barv, ker so strupena (bakrene soli in podobno). Lepo živozeleni shranki zelenjav in sadja so sumni.

V primeri s presnimi hranivi so vsi shranki manj vredni, ker v shrankih se skoro docela izgubljajo dopolnila (vitamini) za življenje zelo potrebne snovi, ki jih noben človek ne more pogrešati in ker v shrankih se prej ali slej napravljajo razkrojnine hranivnih snovi, ki so ponajveč zelo nevarne. Zato naj se uveljavi v vsej naši prehrani načelo, da živilske shranke uporabljamo le bolj izjemoma in oprezno, za redno prehrano pa si dobavljamo presna hraniva v čim bolj prirodnem stanju; kajti košarica svežega sadja je več vredna ko steklenica najboljšega sadnega soka, presno mleko prekaša vse mlečne izdelke a sveže meso pa vse slastne mesnine v škatlah ali črevesih!

(Iz "Mladike", po dr. A. Brecljevi razpravi "O prehrani")

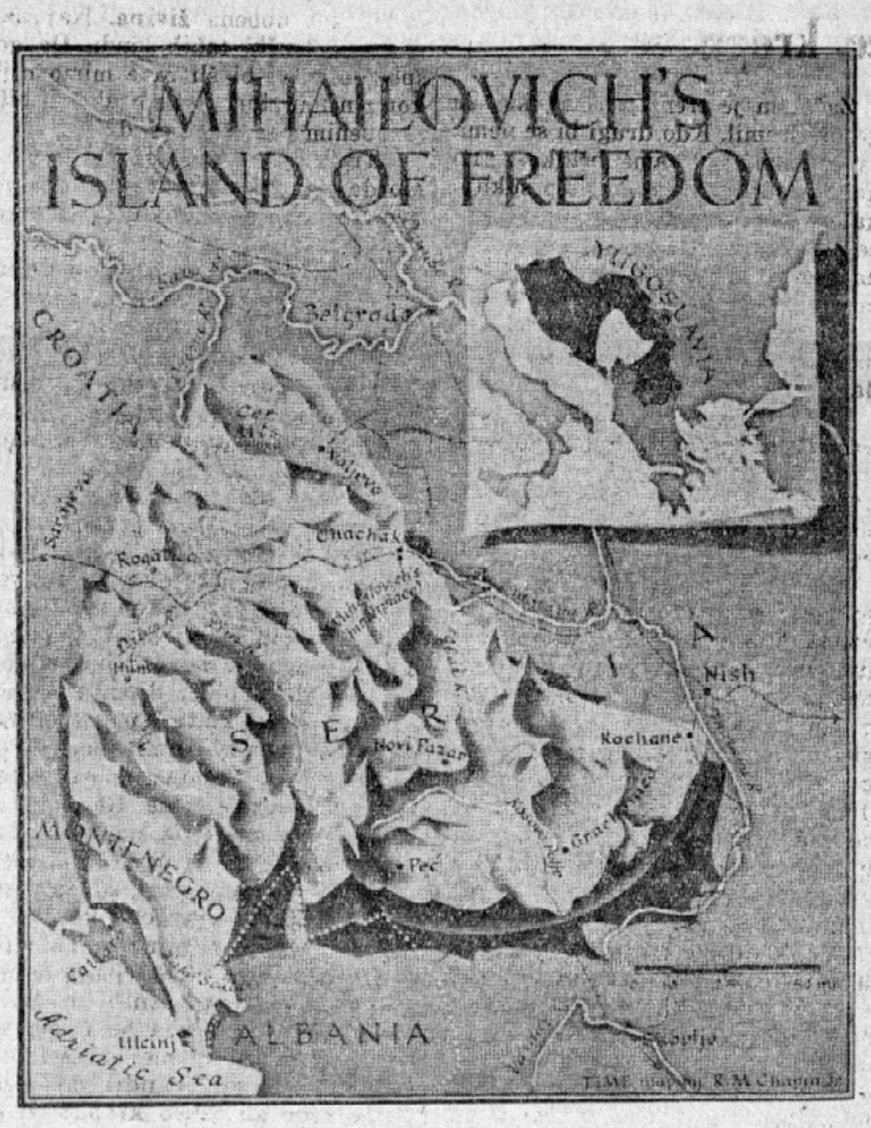

"Otok svobode" — Mihajlo vićeva "nezasedena" Jugoslavija

BOSNA IN HERCEGOVINA

Ponosna Bosna in skalnata Hercegovina sta dve prekrasni sestri. Vsemogočna roka Stvarnikova ju je bogato okrasila z raznimi lepotami in obdarila z vso milobo in obilnostjo, s katerima se morejo ponašati le malokateri kraji.

Bosna in Hercegovina imata mnogo gor, dolin, rek in potokov. Gore so porastle z gostimi gozdovi, kjer nahajaš raznolično drevje, divjačino in druge divje živali. Na mnogih krajih so še pragozdi, v katerih še ni pela nikoli sekira. Doline in planjave so polne žita, koristnih rastlin in sadja. Po vsem svetu so znane bosenske slive ali češplje. V Hercegovini pridelujejo tudi izvrstno vino, smokve in tobak.

Jako zanimive so bosenske in hercegovinske reke, potoki in jezera. V teh vodah, ki se odlikujejo po osobiti čistosti, je mnogo rib in rakov. Nekatere reke teko proti severu v Savo, druge pa na jug v morje.

Med krasnimi rekami se dviga mnogo gor in planin z raznoličnimi vrhovi, na katerih se beli tudi poleti sneg.

Bosenske gore so docela porastle z gostimi gozdovi in z drugim zelenjem, hercegovinske pa so čim dalje proti jugu vse bolj puste in strme, dokler se popolnoma nezdruže s skalnatim gorovjem sosedne Dalmacije in Črne gore.

Podnebje je v gozdnati Bosni zdravo in precej ostro, v Hercegovini pa je zrak ugoden in blag, ker je morje blizu. V Hercegovini lahko postane poleti, kadar solnčni žarki razgrejejo pečine, naravnost neznosna vročina.

Gore in doline ter prijetna pobočja, polna bujnega zelenja, tihi klanci in leperavnine, po katerih šume in buče reke bosenske in hercegovinske, so pravi kras vse pokrajine. Vsak popotnik uživa te prirodne krasote, kadar hodi osobito v poletnem času po teh krajih. Vsak hip zagleda oko nove prelepe prirodne slike, s katerimi je dobri Bog okrasil ponosno Bosno in junaško Hercegovino.

V Bosni in Hercegovini je dosti plodne zemlje in bujnih pašnikov: zato se narod bavi s poljedelstvom in z živinorejo. Na dobrem glasu so mali, brzi bosenski konji in tudi ovce.

Bosnjaki so veščaki v mnogih strokah rokodelstva, posebno v vezenju z volno, s svilo, s srebrom in z zlatom. V novejši dobi grade čim več tovarn. Imajo že tovarne za tobak, sladkor, sol, papir, opeko, tovarne za obdelovanje lesa in železa, ne manjka jim tudi tiskarn, pivovarn in dr.

Bosenske in hercegovinske gore so polne koristnih rudnin in zategadelj je tam tudi dosti rudnikov. V zemlji se nahaja sol, železo, baker, premog in dr. Največji železni rudniki so v Varešu in solni rudniki v Dolnji Tuzli. V Bosni in Hercegovini je tudi več toplih vrelcev in kopališč.

Za trgovino so potrebne primerno dobre ceste, da se more blago dovažati in odvažati. Takšnih cest imata deželi dovolj. Vrh tega pospešuje prevoz blaga glavna železnična proga, ki drži sredi Bosne in Hercegovine od Save vse do čarobnega našega morja.

*

Deželi pa sta zdaj v rokah grabežljivih tujcev, ki neusmiljeno gospodarijo po njiju.

Toda kljub strašnemu pritisku le niso popolni gospodarji teh dežel. Četniki in redna jugoslovanska vojska jih neprestano nadlegujejo in celo drže nekatere kraje v svojih rokah. Te kraje na splošno imenujejo "otok svobode" v zasedeni Jugoslaviji. In poginil bo še marsikateri Nemec, Lah in Paveličevec prej, ko bosta deželi docela v njihovih krempljih. Toda pokorili se jim ne bosta nikdar. To naj si sovražniki našega naroda le zapomnijo.

LOVČEN

Prvo, kar prihaja potniku v Črni gori pred oči, je Lovčen; prva črnogorska beseda, ki je čuje, je njegovo ime; prva ped črnogorske zemlje, na katero stopi, je kamen Lovčena. Kamorkoli ozre, povsod vidi Lovčen. Tisoč let že udarjajo ob njega valovi morja, ki je zdaj slovansko, a njemu se ničesar ne pozna. Črnogorcu se ohrabri srce, kadar pogleda na Lovčen, lice mu se razvedri in veselo vsklikne: "Nič nas ne more zrušiti!" Kadar odhaja Črnogorec v tuje kraje, je poslednje, kar vidi svoje domovine, Lovčenov vrh; odkrije se in reče s težkim vzdihljajem: "Zbogom, Lovčen, zbogom, dom moj!" In če tudi Lovčena več ne vidi, se še vedno ozira ter gleda vsaj oblake nad njim.

Lovčen nadkriljujevse gore okoli sebe glede na visokost in na razgled. Ko pomladi posije toplo solnce, je kmalu ves ovit v gosto planinsko travo; prostrani bukovi gozdovi oživé. Sredi lovčenske planine, v mali dolinici, žubori virček, ki mu je ime: Ivanova Korita. Tukaj zagledate poleti vsak čas črede ovac, ki prihajajo, da se najijejo sveže vode. Tu je prebival Ivan Crnojević. Odtod je moral gledati, kako v bogati Zeti, (rodovitna pokrajina ob Skaderskem jezeru) Turki požigajo njegove gradove in ruše njegovo državo. Dušan, kralj v Zeti, si je po lovu dostikrat odpočil pri tem viru ter tožil svojemu spremstvu, kako dolgočasno mu je loviti divjačino in kako obžaluje, da ga oče ne pusti v boj za svobodo domovine.

Na lovčenski gori so velike doline in goste šume, strme skale in globoki prepadi, v katerih je večni sneg.

Pozimi gre le malokdo na Lovčen, poleti ga pa redkokdo zapusti. Primorci, ki poleti od težke vročine jedva dihajo, često pravijo: "Kdor prebije eno leto na planini, si podaljša življenje za dve leti."

Na Lovčenu moreš iti od kolibe do kolibe, povsodi te sprejmejo veselo, povsodi najdeš orazgvor in zabavo, povsodi najdeš razgovor in zabavo, z gostim ovčjim mlekom, v katerega dado po navadi kepo snega.

*

Lovčen in Črna gora sta v oblasti Italijanov. Toda gospodarji te gorate dežele niso oni, ampak svobodoljubni Črnogorci. Italijani se drže le v mestih, iz katerih si ne upajo pokazati glav.

Zato je pa tudi tu gotovo, da Črnogorce Lahi ne bodo pokorili. Črnogorec preveč ljubi svojo zemljo, da bi jo prepustil tujcu. Niso Črnogorcev pokorili Turki, pa jih tudi Italijani ne bodo.

PRISPEVAJTE ZA TISKOVNI SKLAD "SLOVENSKEGA LISTA"!
NAŠE GLASILO JE KORISTNO IN POTREBNO ZA VSAKEGA NAŠEGA ČLOVEKA!

Slovenski stavbenik
Za načrte, betonske preračune in Firmo,
obrnite se do tehničnega konstruktorja
FRANCA KLANJŠEK
Av. Francisco BEIRO 5329-31
Villa Devoto U. T. 50-0277

Poziv

Jugoslovanski vojni obvezniki od osemnajstega do petdesetega leta starosti se pozivajo da se takoj, pismeno ali osebno, javijo Poslaništvu Kraljevine Jugoslavije v Buenos Airesu, Av. de Mayo 1370/III, radi vpisa v vojaške sezname.

Tisti naši državljani, ki se ne odzovejo temu pozivu, bodo po zakonih naše dežele smatrani kot vojaški ubežniki in, v duhu Uredbe Dj. Št. 51 od 10. novembra 1941, objavljene v Službenih novinah Št. 3/1941, jim bodo naša državna zastopništva odpovedala vsako pomoč in zaščito.

ODPRAVNIK POSLOV:

Dr. Filip M. Dominiković, l. r.

PRVOVRSTNA KROJAČNICA
"LA ESTRELLA"
ZA JESENSKE IN ZIMSKE OBLEKE
V ZALOGI VELIKA IZBIRA BLAGA ZNAMKE **SUPERLAN**
Stanislav Maurič
TRELLES 2642 — Buenos Aires
U. T. 59-1232

AKO HOČETE BITI ZDRAVLJENI OD ODGOVORNEGA ZDRAVNIKA
zatecite se k
Dr. A. GODEL
Sprejema se od 9 do 12 in od 15 od 21 ure.
GOVORI SE SLOVENSKO
BARTOLOME MITRE 1676

POZOR!
TRGOVINA ČEVLJEV BELTRAM
Vas podomače postreže.
Če hočete biti elegantno in dobro obuti, posetite to trgovino, imeli boste na razpolago veliko izbero vsakovrstnih čevljev, copat za delo, šport in izlete. — Pridite, pa se boste prepričali!
Se priporoča
Albert Beltram
DONATO ALVAREZ 2288 — BUENOS AIRES

Niti skodelice kropa ne...

Oni dan po obedu, ko navadno vedno hitim po kakem opravku, sem se kar začudil: saj res, danes pa nimam nič tako nujnega, da bi moralo prav danes popoldne biti. Torej vtegnem pogledati v bolnico, kjer že nekaj časa nisem bil. Morda najdem kakega bolnika.

Saj je to prav posebno delo krščanske ljubezni. Nekateri bolnik je sicer v takem položaju, da mu kar nadlego delajo z obiski, toda dostikrat pa dobim takega, ki nima žive duše, ki bi se nanj s spomnil in mu je tako nepričakovan obisk v veliko tolažbo. Včasih je pa treba tudi kaj drugega kot lepo besedo.

Jaz pa kot duhovnik, imam pa še posebno dolžnost do naših bolnikov, ne le zato, ker je marsikdo v bolnici na "pragu smrti" in ga je treba preskrbeti za pot v večnost; tudi zato je treba pogledati bolnike in z njimi kaj pokramljati, ker je tedaj večina ljudi vse bolj dostopna za resne besede in misli, kadar čuti nad seboj minljivost časnosti in negotovost svojega zdravja. S polnim trebuhom, debelo denarnico in cvetočim zdravjem človek vse drugače misli kot tedaj, kadar zazija pred njim večnost in njegovo telo občrti pečat slabosti. Saj je prav bolezen in nesreča v rokah božje Previdnosti tisto sredstvo s katerim uporno človeštvo v dno znova dviga iz zmot in neverne ljudi vodi nazaj na pot vere.

Kmalu sem našel med mnogimi bolniki tudi našega rojaka. Okrog drugih posteli po pet oseb ali vsaj eden je delal slehernemu družbo; mož, ki sem ga iskal jaz, je bil sam. Pač je najbrže že marsikdaj potočil solzo, ko je videl, da ima vsakdo izmed sotrpinov koga, ki se pozanima za njegovo zdravje, le on nima žive duše. Toda vsemu se človek privadi in tako se je tudi Jože sprijaznil s to mislijo, da nima prijatelja. Med tem, ko so imeli drugi obiske, je kar lepo mirno spal.

Začuden je trenil z očmi, ko sem ga predramil. Kdo drugi bi se nemara ustrašil, kot same bridke smrti, ko bi opazil črno duhovsko suknjo, katere se mnogi bolj boje kot bolnice in noža... On se je ljubeznjivo nasmehnil in veselo odgovoril na moj pozdrav.

En mesec že leži in do danes ni bilo nikogar, ki bi ga prišel pogledat.

Toda, človek božji, kdo pa ve za vas? Če ste pa živel, kot da ni nobenega Slovenca v tej deželi. Če se vi nikoli niste zanimal za naše ljudi, sedaj seveda tudi nihče ne more za vas vedeti...

Ne rečem, da si nisem sam kriv, je menil mož. Vedel sem pač za Slovence in sem si kdaj tudi Slovenski list kupil, toda, ko bi bili Vi na mojem mestu, bi nemara drugače sodili o tem. Sedaj sem bil nekaj mesecev blizu Buenos Airesa, zunaj na kampu. Preje sem bil pa v Córdobi in drugod. Ko bi vi vedeli, kaj sem vse od naših ljudi že doživel, bi mi prav nič ne očitali, da sem ostal tako brez zvez z rojaki. Ne rečem, da sem dobil kakega dobrega tovariša, toda če je bil na deset eden, sem veliko povedal. Tako zgubljenih zanikrnežev, kot sem jih našel med našimi fanti, je dobiti smo še v kaznilnicah, kamor tudi mnogi od njih spadajo. Jaz sem pošten mož. Doma imam ženo in otroke. Ni minil mesec, da ne bi dobil od doma pismo in da ne bi jaz pisal in pošiljal sem, dokler se je dalo. Sedaj je že leto ko nimam več vesti.

Solza je orosila možu oko in je potegnil izpod zglavja fotografijo žene in že pol odraslega sina in hčere...

Da, gospod! Če sem malo iskal naše rojake, nisem na dom pozabil. Rojakov pa nisem potreboval, ker sem se bal, da bi se tudi jaz med njimi pobarabil, ki sem jih spoznal več kot enega, kateri imajo doma ženo in otroke, tukaj pa žive življenje slabše kot nobena živina. Kaj naj iščem v družbi takih ljudi. Da gospod, tudi vi bi šli raje mimo njih kot z njimi skupaj. Saj tako ni bilo z nobenim pametne besede.

Trpka je bila moževa beseda. Morda nekoliko pretirana, toda ne dvomim, da je marsikaj res tako, kot je trdil.

Vem, je nadaljeval mož, da ste tudi vi že marsikaj videli in doživeli, toda takih bridkih kot sem jih jaz, prav gotovo ne. In če bi bile od tujih ljudi, potem človeka to manj boli. Toda kadar je domač človek tisti, ki tako nečloveško postopa, tedaj to boli vse huje.

In kaj je bilo tisto, kar vas je tako bridko zadelo, sem pozvedoval.

Dolge bi bile zgodbe, če bi naj vse popisal, kar sem bridkega doživel. Povedal bom le to, kar je bilo najnazadnje in mi je najbolj v spominu, ker se je zgodilo še ne dolgo. Zadnji čas sem delal blizu Buenos Airesa, na neki veliki kinti, kjer je mnogo delavcev in med njimi nekaj Slovencev. Tudi kapataz je naš rojak tam blizu Gorice doma. Gospodar in kapataz sta me rada imela. Vselej, kadar sem ostal drugod brez dela in prišel vprašati nazaj, so me takoj sprejeli. Pa je prišlo oni dan, ko je nastopil že zimski mraz. Neko jutro sem obležal v galponu. Nisem se mogel dvigniti. Niti ganiti se nisem mogel. Pa mislite, da je prišel krščen človek, da bi me vprašal, kaj mi je; ki bi mi ponudil vsaj čašo mrzle vode ali šalico kropa? Ni ga bilo cel dan človeka blizu, ki bi mi dal besedo, ki bi mu mogel povedati mojo potrebo ali željo. In tako je bilo en dan, dva, tri dni... Niti blizu mi ni nihče prišel. In tam bi menda obležal na večne čase brez pomoči, če mi ne bi samo odleglo in tako sem se šele četrti dan mogel spraviti na noge in sedaj me vidite tukaj na bolniški postelji. Ej, gospod Janez, hudo je človeku, če nima nikogar svojih, ki bi imel vsaj malo srca zanj. Lahko mi verjamete, da sem na glas jokal, ki nikdar preje nisem znal točiti solza.

Kakšni, za božjo voljo, pa so tisti ljudje in tisti kapataz?

Nič me ne sprašujte. Saj sem vam povedal že preje, zakaj nisem iskal prijateljev med rojaki. Če vam to povem, da se je iz mene na najnedostojnejše načine norčeval, če je pri meni našel kaj božjega, ali če me je videl da sem se prekrižal, ali Boga imenoval, potem boste razumeli njegove besede, ki jih je nekoč rekel: "Bog! Kje pa je? Kdo ga je videl? Jaz poznam samo enega. Moj bog je denar. Kdor ima tega boga, tisti je gospod. Za drugega boga pa meni ni nobenega nič mari. In še to rečem, da dokler bom jaz gospodar, tudi moji otroci ne bodo šli v cerkev..."

Seveda, če je tako, potem tudi razumem, kako vas je mogel tako neusmiljeno pustiti v bedi.

Da, gospod. Do smrti sem bil žalosten tisti dan. Pomislite: človek, ki ima več hiš, ki bi lahko sam siromaka oskrbel, pa ni imel srca za onemoglega bolnika, ki sem imel v žepu nekaj pesov, da bi mu plačal dobro delo. Nisem mislil, da more biti krščen človek, ki je v življenju tudi kaj skusil, tako nečloveški. Kako je mogoče, da družinski oče, ki ima lastne otroke, tako malo pomisli na to, kaj se tudi njemu vtegne primeriti. Ki ni pomislil, da se jutri vtegne tudi njemu na kak način primeriti kaj takega, da bo krvavo potreboval dobre roke svojega soseda. Toda ne. On ni hotel sitnosti, da bi moral tekati okrog in iskati zame pomoč. In tako naredi človek, ki se drži za modrega.

Saj sem že našel brezbožne ljudi. Tudi z brezsrčnimi sem že imel posla. Toda pokveka božje podobe v človeški postavi, ki bi bila tako grdo kričeča, vendarle ni vsakdanja stvar. Sicer je naravno, da tisti, ki postane brezbožen, pada vedno niže in se bliža živali, ki nima srca; toda v vsakem človeškem stvoru ostane nekaj sledu božje podobe in nekaj človeških čustev, ki so tudi v najbolj spridenih ljudeh še en žarek neumrljive duše. Ta dogodke me je pa vendarle presenetil, kajti v človeku, ki se smatra za "izobraženega" bi kljub moralnemu in verskemu polomu pričakoval človek še vsaj sled dobrote nasproti bolniku, ki je rojak in znanec in do katerega ga vež tudi dolžnost predstojnika v delu.

Zares, teški časi nas čakajo in gorje svetu, v katerem je toliko ljudi, ki so vso vero zapravili in ki bodo, po tem potu prišli tudi drugi tako daleč kakor oni nečloveški kapataz.

Da, gospod, je nadaljeval mož. Tako hudo mi še nikdar ni bilo na svetu kot oni dan. Ne zaradi bolezni temveč zaradi bridkosti, da mi je rojak tako napravil. Prav tako pa ste mi danes vi napravili veselje, katerega nisem pričakoval, da ste se spomnijo pozabljenega trpina in mi prinesli prijazno besedo, ki je po slovensko že dolgo nisem slišal. Bog naj vam povrne vašo dobroto, pa še kaj pridite. Sicer pa upam, da bom kmalu zdrav, ali vsaj toliko, da bom mogel ven in na delo.

CERKVENI VESTNIK

26. julija: Maša na Avellanedi za rajne Črmelj in Rastico Kandus.

Molitve na Paternalu.

2. avgusta: Maša na Paternalu za starše Kodrič.

Molitve na Paternalu.

*

Bratovščina Živega Rožnega Venca

Bratovščina Živega Rožnega Venca raste. Sedaj je zbrala že 14 krožkov. Pa ste še povabljeni rojaki, da se pridružite. Treba boo skrbeti tudi družbeno zastavo, za katero se že zbirajo prispevki. Prosimo rojake, da v ta namen prispevate. Prispevke izročite odbornikom ali duhovnemu vodju.

OBLETNICA

Vnedeljo 26. jul. bo obletna sv. maša za Ivana Mermoljo pri sv. Rozi ob 12 uri.

Janez Hladnik

KNEZ SEREBRJANI

ROMAN IZ ČASOV IVANA GROZNEGA

Nadaljevanje 12

"Povej, kako je bilo!"

"Kaj naj neki pripovedujem! Prišli so in vzeli!"

"No, pa potem?"

"Kaj potem? Nič!"

"Zakaj jim je nisi vzel nazaj?"

"Kako jo bom vzel? Kakor so prišli, tako so jo vzeli."

"Ti pa si jih gledal in si zijal?"

"Ne, potem ko so odšli, sem se tako razjezil, da nikoli tega!"

Razbojniki so se zopet zakrohotali.

"Kakor je videti, si menda bolj težke pasme."

Dečak je napravil bedast obraz in je molčal.

"Hej, ti kuhana repa!" je rekel eden izmed razbojnikov; "če so ti nevesto vzeli, se ti še ni treba kisati, saj dobiš drugo!"

Dečak je gledal z odprtimi usti, rekel pa ni besede.

Njegov obraz se je zdel razbojnikom zabaven.

"Ali slišiš, s tabo govorimo!" je rekel eden izmed njih in ga sunil v bok.

Dečak je molčal.

Razbojnik ga je sunil močneje.

Mladec ga je pogledal tako neumno, da so se zopet vsi zakrohotali.

Nekaj jih je vstalo in pričeli so ga suvati.

Dečak ni vedel, ali naj bo hud ali ne; toda en sunek, ki je bil hujši od drugih, ga je prebudil iz zaspane hladnokrvnosti.

"Kaj me boste pehali? Ali mislite, da imate vrečo moke pred sabo ali kaj? Nehajte, če ne, se razjezim."

Razbojniki so se še bolj zasmejali.

Mladec se je hotel razjeziti, samo njegova lenost in prirojena zaspanost sta premagali njegov srd. Zdelo se mu je, da se radi take neumnosti ni vredno jeziti, važnega vzroka pa bilo ni.

"Tak razjezi se no, budalo!" so ga dražili razbojniki. "Zakaj se pa nečeš?"

"No, pa udarite še enkrat!"

"Viš ga, kako jih je lakomen! Tu imaš!"

"Le bolj daj!"

"Tu imaš!"

"Tako, sedaj pa se pripravite!" je rekel dečak, ki se je slednjič v resnici razjezil.

Zavihal si je rokave, si pljunil v dlani in pričel deliti udarce na desno in levo. Razbojniki niso pričakovali takega napada. Tisti, ki so bili v bližini, so popadali v enem samem trenutku in še druge potegnili z sabo. Vsa gruča je odpljusnila proti ognju. Prevrnili so kotel in juha se je razlila po žerjavici.

"Le bolj počasi, satan! Kaj si pa podivjal? Mir daj, ti pravim!" so kričali razbojniki.

A dečak ni slišal ničesar več. Mahal je z rokami na desno in levo, z vsakim udarcem je podrl po enega razbojnika, včasih pa tudi dva.

"Glej ga, medveda!" so govorili tisti, ki se jim je bilo posrečilo skočiti na stran.

Slednjič je prišel fant zopet k pameti. Nehal je otepavati in se je ustavil sredi prevrnjenih in razbitih loncev ter se popraskal za ušesom, kakor bi hotel reči: "Kakšnega vraga sem pa pravzaprav naredil?"

"No, brate", so rekli razbojniki vstajaje in si drgnili rebra; "ko bi se bil takrat pravi čas razjezil, bi ti ne bili odpeljali neveste! Kakšen Ilja Muromec!" (Ruski Martin Krpan).

"Kako ti je pa ime, junak?" je vprašal stari razbojnik.

"Mitka!"

"Prav, Mitka! Pa si res Mitka!"

"Ta je pa res Mitka, ta!"

'Fantje!" je rekel dečak, ki je pritekel k njim, "ataman je spet pričel pripovedovati o svojem življenju na Volgi. Vsi so nehali prepevati in pravljice poslušati, vsi sede okrog atamana. Pojdimo hitro, če ne, ne najdemo prostora!"

"Pojdimo, pojdimo poslušat atamana!" se je razleglo med razbojniki.

Na prevrnjenem panju je sedel pod senco ogromnega hrasta širokopleč človek srednje postave, v bogati, z zlatom prešiti suknji. Na glavi je imel misjurko ali okroglo železno čelado, ki je bila kakor kakšna kapa; take čelade so imenovali tudi naplečnike. K čapki je bila pritrjena jeklena obročkasta mreža, ki je branila pred udarci sablje tilnik, vrat in ušesa. Širokopleči mož je držal v roki čekan, zadaj priostreno, na toporišče nasajeno kladivo. V tej opravi bi bilo težko spoznati našega starega znanca Vanjuho Prstena. Njegove oči so švigale na vse strani. Pod kratkimi, črnimi brkami so se svetili zobje take nenavadne belote, da se je zdelo, kakor bi mu razsvetljevali ves obraz.

Razbojniki so molčali in poslušali.

"No, bratje", je pripovedoval Prsten, "to ni nič čudnega, ustaviti vozove ali oropati bojarja; vas je deset na enega. Ampak to bi bilo kaj, če bi en sam ustavil in oropal petdeset ljudi ali pa še več."

"Ta je precej debela", so zagodrnjali razbojniki. "Kaj jih ti ustaviš?"

"Ne govorim o sebi, a poznam junaka, ki je sam ustavljal cele vrste voz."

"Menda že spet tvoj junak z Volge?"

"Kdo pa drugi? No, na primer: Nekoč so vlekli ladjo iz Astrahana navzgor po matuški Volgi. Na ladji je bilo mnogo ljudi; sami kupci — junaki, s puškami in sabljami, z odpetimi kaftani in čepicami po strani, nič slabši kakor kdo od nas. In v ladji zlata, dragega kamenja, biserov, astrahanskih stvari in razne drobnjave — sila! Breg je visok, vlačilna steza ozka. Sredi Volge pa otok: gola skala in proti toku ostra kot nož — da Bog nas varuj.

Moj junak je zvedel, kakšno ladjo Bog nese. Rekel ni nikomur niti besedice, odšel je zjutraj, sedel za grm in čakal. Mine ura, mine druga: po bregu gredo vlačivci, dvanajst ljudi drug za drugim, ulegli so se na jermena in naporno vlečejo ladjo proti toku, da jim jeziki vise iz ust. Ladja gotovo ni bila lahka in tak tok tudi ni kar tako za ljudi.

No, moj mladec počaka, da pridejo mimo ostre skale za kakih petdeset sežnjev dalje. Takrat plane iz grma, samo zamahne s sabljo po vrvi, jo preseka, vlačivci, reveži, pa vsi na nosove, tako so vlekli. On pa tega s kistenom (železna krogla na jermenu), drugega s pestjo, ostali pa so jo ubrali, kar so jih nesle noge. Ladjo je zopet pognalo nazaj po toku naravnost na skalo. Prestrašenim trgovcem ni prišlo niti na misel, da bi streljali, mislijo samo na to, kako bi se ognili skale, da bi se ladja ne razbila! Moj junak pa pograbi z eno roko vrv, s drugo se prime za drevo in ustavi ladjo.

Hej, vi vatlarji, kupci! Drzni junaki! Pomečite v vodo sablje in puške, vas prosim spoštljivo, sicer vrv spustim in vi poginete z blagom vred!

Trgovci so namerili na junaka svoje puške, pa so takoj odnehali, češ, kaj naj počnemo? Če ga ubijemo, kdo bo vrv držal!

Kaj so hoteli? Pometali so orožje v vodo, toda ne vsi. Mislili so si: ko stopi mož na krov, da oropa ladjo, ga pa pihnemo! Ampak moj junak ni bil neumen.

Dobro, — je rekel — kupci-golobčki, orožje je na dnu reke, pojdite sedaj tudi vi, kamor se vam ljubi! Ali z drugimi besedami: vsi na glavo z ladje!

Kupci so se obotavljali, on pa je pritrdil vrv na drevo, pograbil puško in jim poslal kroglo.

In vsi, kar jih je bilo, so poskakali v vodo kakor žabe.

On pa je kričal:

Ne plavajte sem! Plavajte na drugi breg, sicer vas postreljam kakor race!

Kajne, otroci, to je junak?"

"Junak!" so rekli razbojniki; "pravi junak! Kaj pa je potem naredil z ladjo?"

"Z ladjo? Namotal si je vrv na roko, kakor bi bila nit s papirnatim zmajem, in potegnil ladjo na pesek."

"Ali je velik kakor Polkan? (Ruski Brdavs)"

"Ni večji od mene, samo rame ima malo širše."

"Širše kot ti! Komu je pa potem podoben?"

"Komu neki? Junaku? Glavo ima kodrasto, brado črno, malo upognjen je, obraz ima ploščat, zato pa ima oči, da je groza pogledati vanje."

"Ti govoriš o njem, ataman, kakor o kakem čudu, mi pa nič ne verjamemo. Večjega junaka kot si ti, nismo videli!"

"Niste večjega videli, kot sem jaz? Kaj pa ste, šleve, sploh videli! Ali veste," je nadaljeval Prsten z vnemo, "ali veste, da sem jaz pred njim nič? Smet, pa nič drugega kot smet!"

"Kako pa se imenuje tvoj junak?"

"Imenuje se Jermalo Timofejič, bratci!"

"Kakšno ime! Ali dela kar sam brez druščne?"

"Ne, ni sam. Precejšnje krdelo jih ima, pa tudi zveste esaule ima. Samo da se je car pravoslavni razljutil nanje in poslal na Volgo svojo četo, da bi jih razgnala, golobčke; enemu esaulu, Ivanu Kolcu, ("kolcó" pomeni v ruščini prstan; namigovanje na razbojnikovo sedanje ime Prsten, ki pomeni isto) pa je ukazal odsekati glavo in jo prinesti v Moskvo."

"Ali so ga ujeli?"

"Ujeli so carski ljudje Kolce, samo da se jim je izmuznilo med prsti in odšlo po svetu. Kje je sedaj, sam Bog ve, a meni se zdi, da se kmalu zopet zatrklja na Volgo. Kdor je bil enkrat na Volgi, ta ne ostane drugod."

Ataman je umolknil in se zamislil.

Zamislili so se tudi razbojniki. Povesili so bujne glave na mogočne prsi in si molče gladili dolge brke in široke brade. O čem so premišljevali hrabri junaki sedeči na jasi sredi gostega gozda? O izgubljeni mladosti, ko so bili še pošteni vojaki in mirni vaščani? O srebrni matuški Volgi? Ali o divnem junaku, o katerem jim je pripovedoval Prsten? Ali pa so mislili o visokem odru sredi ravnega polja, o dveh stebrih s tramom počez, na katera je tisti čas v trenutkih žalosti mislila vsaka drzna in malopridna glava?

"Ataman!" je zakričal razbojnik, ki je pritekel k Prstenu ves zasopljen. "Pet vrst odtod jaha po rjazanski cesti dvajset jezdecev z bogatim orožjem, vsi v pozlačenih kaftanih! Konje imajo same bahmate in habardince, vsak izmed njih je vreden sto rubljev če ne več!"

"Kam gredo?" je vprašal Prsten in planil pokonci.

"Pravkar so krenili k Nečisti luži. Ko sem jih zapazil, sem jo ubral naravnost čez močvirje in gozd."

"Hej, fantje!" je zaklical Prsten. "Dovolj smo mlatili prazno slamo; dvajset ljudi z menoj!"

"Ti, Koršun," je nadaljeval, obrnivši se k staremu razbojniku, "vzemi dvajset drugih. Napravite zasedo pri krivem hrastu in jim odrežite pot, če se mi kako zamudimo. Hitro, sablje v roke!"

Prsten je zamahnil s čekanom in zabliskal z očmi. Podoben je bil groznemu vojskovodji sredi poslušne vojske.

Prejšnje svobodno vedenje razbojnikov je izginilo in se umaknilo brezpogojni poslušnosti.

V enem samem hipu je odšlo štirideset ljudi od tolpe in se razdelilo na dva oddelka.

"Hej, Mitka!" je rekel Koršun

SLOVENSKI LIST

List izdajata: "SLOVENSKI DOM" in KONSORCIJ

Vidov dan leta 1914. v Sarajevu

(Konec)

Ferdinand je bil ves rdeč od jeze. Oči so mu zlohotno bliskale. Občinski možje so ostrmeli.

Začel je vpiti in se je videlo, kakor da bo vsak hip zgrabil koga za vrat. Tedajci stopi k njemu knegi-nja Hohenberg in mu šepne nekaj besed. Ferdinand se sovražno ustavi in zavpije:

— Kaj, — je zavpil Ferdinand togotno — prišel sem v Sarajevo in ste me pozdravili z bombami?

— Nu, govorite zdaj!

Župan jame govoriti. Ves se trese. Izraža veselje Sarajeva, da ga je visoka dvojica počastila s svojim obiskom. Ali nihče ne veruje tem besedam, še sam ne. V ozračje je leglo nekaj težkega, kakor slutnja bližajočih se strahot. Medtem ko mu je župan predstavljal posamezne občinske svetnike, je Ferdinand mislil, kako bi najuspešneje kaznoval Sarajevo.

Ko so odhajali iz mestne hiše, je rekel generalu Potioreku:

— Slutil sem, da se mi bo v vašem Sarajevu pripetilo kaj takega!

— Ali se bo tako nadaljevalo? — je vprašal Ferdinand generala skoro prezirljivo.

Potiorek je bil ves rdeč od sramote in ni vedel, kaj bi odgovoril.

— Visokost, — je zajecljal Potiorek, — ne verjamem, da bi se utegnilo kaj takega ponoviti. — Treba pa je kaznovati mesto Sarajevo zaradi te sramote, zato naj Vaša cesarska Visokost odredi, da se razveljavi slavnostni program in da se odpeljemo naprej po obrežju, ne pa po tej-le cesti.

Ferdinand je sprejel generalov predlog; tako je zapečatil svojo usodo. Če ne bi storil tako, ga ne bi bila zadela Principova krogla. Nevarnost je namreč medtem že minila. Grabež ni mogel uporabiti svoje bombe, ker je bil krog in krog obdan s policijskimi agenti. Mlademu Popoviću je na mah zmanjkalo poguma, dasi je stal na nezastraženem prostoru. Vaso Čubrilović in Mehmedbačić sta takisto odrekla.

Na začetku ulice Franca Jožefa je Potiorek opazil, da je avto, ki je imel voziti pred nadvojvodovim, krenil v prvotno določeno smer. Naročil je šoferju, da mu ne sledi. Voz se je ustavil.

Nesreča je bila neizogibna.

Ko je Princip zaslišal pok Čabrinovićeve bombe, je brž pustil svoje tovarišice in je krenil na ulico. Podvizal se je na prostor, ki mu je bil določen; ko je stopil na ogel ulice Franca Jožefa, je prestolonaslednikov šofer pravkar obračal avto po Potiorekovem ukazu.

Avto Franca Ferdinanda je bil komaj tri korake pred Principom. Spoznal je nadvojvodo in Potioreka, ki je sedel nasproti vojvodinji. Ko je ugledal zasovraženega zatiralca bosenskega ljudstva, mu je v srcu znova vzplamtelo sovraštvo. V hipu ni videl nič drugega ko voz pred seboj.

Naglo, silno naglo je položil bombo na tla, da bi jo bil sprožil po atentatu in se tako ubil. Nato je urno pograbil revolver in izprožil roko. Avto je vozil počasi, ker se je obračal na uličnem vogalu. Samo en hip — v pogledu Franca Ferdinanda je zasijal blazen strah, ko je opazil vanj naperjeni revolver — tudi orožnik blizu Principa se je zganil, opazivši gesto mladega človeka, — tedaj pa je udaril prvi strel. Vojvodinja se je pogumno dvignila, da bi skrila Ferdinanda s svojim telesom, a je bilo že prepozno, krogla je že zadela. Hip nato je počilo drugič: krogla, ki je bila namenjena Potioreku, je šla v trebuh vojvodinje.

Vse to se je zgodilo tako naglo, kakor da bi se nenadoma zabliskalo na ulici. Avto je še vedno počasi vozil.

Tedajci se je masa zganila. Princip je zaman skušal sprožiti bombo pod sabo. Že so segle neštete roke po njem. Z drugega avtomobila so urno skočili na tla častniki iz Ferdinandovega spremstva in izdrli sablje, planivši v smer proti atentatorju. Sto udarcev je padlo po Principu. Tepli so ga orožniki, častniki, muslimani in židje, ki so zmerom pogumni, kadar je treba napasti človeka, ki se ne more braniti.

Usoda je bila zapečatena. Usoda nadvojvode in njegove soproge. In usoda avstro-ogerske monarhije.

*

Ta tragedija v Sarajevu je bila uvod v vojno, ki se je začela koncem julija 1914, in ki je trajala nekako do konca oktobra 1918 leta, katera je po težkih žrtvah in preiskušnjah prinesla svobodo ter združitev Srbov, Hrvatov in Slovencev v eno državo.

Popolnoma zgrešeno je, kdor misli, da je bil umor u Sarajevu povod vojne.

Vojna je bila neizogibna, le da bi se začela par let pozneje. Nanjo se je namreč Avstrija že več let pripravljala. Pa tudi Srbija in Rusija nista spali. Le žal, da sta se nanjo začeli prepozno pripravljati. Če bi se to zgodilo prej, bi bila Avstrija mogoče že 1914 leta poražena.

Korejci nagajajo Japoncem

Polotok Korea, ki so ga osvojili Japonci že v prejšnjem stoletju, še vedno dela Japoncem preglavice. V sedanjem času so tudi Korejci začeli sanjati o svobodi. Dežela ima 20 miljonov ljudi, med katerimi se vsak dan bolj širijo revolucijonarne ideje.

Oni dan se je zvedelo, da so začeli zares nagajati. Korejci so "likvidirali" japonsko letališče. Vse moštvo aerodroma, 400 mož, vsa letala in zaloge nafte je bilo vničeno. Posledica je bila pa, da so Japonci aretirali 120.000 Korejcev.

Napad na Kanton

Nepričakovano so privršeli ameriški bombniki nad kantonsko letališče. Ne da bi zgubili en sam avijon, so vničili čez 50 japonskih letal, ki jih je napad tako iznenadil, da niso prav nič storili v obrambo.

O davkih in luksusu

Ljudje se že od nekdaj pritožujejo radi davkov, a tako še nikoli ne kakor v današnji dobi. Vendar so bili davki tudi v prejšnjih časih, so bile določbe in prepovedi, ki jih ne poznamo zdaj in bi se gotovo zelo hudovali, če bi se jim morali pokoriti. Neki francoski uradnik je pred nekaj leti pregledoval tozadevne podatke iz prejšnjih dob in pripoveduje te zanimivosti:

Pri Grkih, v Sparti, je bilo prepovedano, da bi imel kdo kakšno potrebščino ali pohištvo, ki bi bilo narejeno na drugačen način kakor z žago in sekiro. Tuli je bilo prepovedano, da bi imeli kake druge začimbe pri jedilih kakor sol in jesih. In imeli so še eno — zelo pametno! — prepoved: Kdor je brez zdravnikovega dovoljenja izpil le en kozarec vina — je bil obsojen na smrt!

Pri Rimljanih je bilo prepovedano, da bi ženske nosile obleke različnih barv, ali da bi se vozile, če poti ni bila dolga vsaj eno miljo. — Dalje so zapovedali, da morajo jesti ljudje pri odprtih oknih oz. vratih, da so tako preprečili razkošne pojedine bogatašev. Tudi je bilo natanko predpisano, koliko gostov je smel kdo povabiti. In niso smeli jesti druge perutnine kakor kokoši in so smeli na leto zaužiti le 15 funtov prekajenega mesa. Kdor se ni oziral na ta določila je moral plačati visok davek.

Za Filipa Lepega (v srednjem veku) se meščani niso smeli voziti v zabavo in ženske niso smele imeti več kot eno obleko na leto. Henrik II. je prepovedal žametaste obleke. Henrik IV. je prepovedal, da bi kdo nosil bisere, zlato in demante.

Na Angleškem in Portugalskem so imeli poseben davek na omare in so bile omare — luksus. V Šleziji so poznali davek na čevlje in plesne prireditve. Na Nizozemskem so imeli davek na čevlje, tulipane in ure. Na Francoskem so bili obdavčeni tudi klobuki.

Zanimivo je tudi, kaj je bilo v raznih dobah ljudem — luksus. V 14. stoletju so dejali, da je srajca luksus, v 15. stoletju so menili, da je žepni robec prav poseben luksus, in v 18. je dejal neki kmet, da so celo cokle — luksus. Kaj je luksus dandanašnji?

---

mlademu fantu od Kolomne; "tu imaš krepelce, pojdi z nami, pa si malo prizadeni, morda se razjeziš!"

Mitka je napravil neumen obraz, hladnokrvno vzel iz starčevih rok ogromen bat, si ga zvalil na ramo in je zibaje se odšel za svojim oddelkom proti krivemu hrastu.

Drugi oddelek, ki ga je vodil Prsten, pa je hitel proti Nečisti luži, neznanim jezdecem nasproti.

14. Zaušnica.

Medtem, ko sta peljala Maljuta in Homjak v spremstvu svojih opričnikov neznanca k Nečisti luži, je sedel Serebrjani v prijateljskem pogovoru z Godunovim za mizo, polno kozarcev.

"Povej mi, Boris Fedorič," je rekel Serebrjani, "kaj se je zgodilo s carjem preteklo noč in zakaj se je zbrala vsa Sloboda k polnočnici? Ali se to tukaj večkrat dogaja?"

Godunov je skomignil z rameni.

"Veliki naš gosudar večkrat obžaluje in objokuje svoje zločine in večkrat moli za njihove duše. Da nas je ponoči pozval k molitvi, temu se ni čuditi. Sam Bazilij Veliki pravi v drugem pismu Gregoriju Nazijanskemu, da je gorečnikom v pobožnosti polnoč, kar je drugim jutro. Sredi nočne tihote, ko niti oči niti ušesa ne puščajo nič škodljivega v srce, je pristojno, da se človek pogovarja z Bogom!"

"Boris Fedorič. Tudi prej sem videl, kako je car molil, toda takrat je molil drugače. Sedaj je vse drugače. Tudi opričnine ne morem razumeti. To niso menihi, to so razbojniki. Par dni je šele tega, kar sem se vrnil v Moskvo, pa sem videl in slišal toliko groznih stvari, da človek kar verjeti ne more. Ni drugače mogoče, kot da varajo gosudarja. Glej, Boris Fedorič, ti si mu tako blizu, on te ljubi, — ali bi mu ne mogel ti povedati resnice o opričnini?"

Godunov se je nasmejal preprostosti Serebrjanega.

"Car je vsem milostljiv", je rekel z narejeno ponižnostjo. "Tudi meni je bolj naklonjen kot zaslužim. Meni vendar ne gre soditi o carjevih zadevah, predpisovati mu vendar ne morem. A opričnine ni tako težko razumeti: vsa zemlja je gosudarjeva, vsi smo pod visoko roko njegovo, kar si vzame car za svojo potrebo, to je njegovo, kar pa pusti nam, je naše; komur ukaže, naj mu bo blizu, ta mu je blizu, komur pa ukaže stran, je daleč od njega. In to je vsa opričnina."

"Kadar ti pripoveduješ vse to, Boris Fedorič, se vse lepo sliši, v resnici pa ni tako. Opričniki uničujejo in pogubljajo državo huje od Tatarjev. In ni ga sodišča zoper nje. Vsa država propada zaradi njih. Ko bi ti to povedal carju, bi ti verjel."

"Knez Nikita Romanič, mnogo je zla na svetu. Ljudje se ne uničujejo med sabo zato, ker so eni opričniki, drugi pa zemski ljudje, marveč zato, ker so ti in oni ljudje. Recimo, da bi to povedal carju. Kaj pa bi bilo iz tega? Vsi bi planili po meni in sam car bi se razsrdil nad mano..."

"Naj se razsrdi, a ti bi storil po svoji vesti, povedal bi mu resnico!"

"Nikita Romanič, resnica se hitro pove, toda treba jo je znati povedati. Ko bi jaz ugovarjal carju, bi me že dolgo ne bilo več tu, a če bi mene ne bilo, kdo bi te bil včeraj rešil klade?"

"Kar je res, je res, Boris Fedorič, Bog ti daj zdravje, poginil bi bil brez tebe!"

Godunov je pomislil, če je prepričal kneza.

"Vidiš, Nikita Romanič," je nadaljeval, "prav je, zavzemati se za resnico, ampak kaj pa premore en sam človek. Kaj bi na primer storil ti, če bi štirideset tatov vpričo tebe pričelo ubijati nedolžnega človeka?"

"Kaj bi storil? Pograbil bi sabljo in bi sekal po vseh štiridesetih, dokler bi ne oddal duše Bogu."

Godunov ga je začudeno pogledal.

"Pa bi jo tudi gotovo oddal, Nikita Romanič," je rekel, "pri petem, kvečjemu pri desetem, ostali pa bi vendarle ubili nedolžnega. Ne, bolje je, da se jih ne lotiš, knez; ko pa začno obirati ubitega, pa bodo sami pobili drug drugega."

Serebrjanemu ni bil povšeč ta odgovor. Godunov je to opazil in je preskočil na drug razgovor.

"Glej, glej," je rekel, zroč skozi okno, "kdo dirja sem, kakor bi si hotel tilnik zlomiti? Poglej, knez, ali ni to tvoj lovec?"

"Težko da," je odgovoril Serebrjani, "izprosil si je dovoljenje, da sme danes na božjo pot, dvajset vrst odtod..."

Ko pa je pozorneje pogledal jezdeca, je knez res spoznal Mihejiča. Starec je bil bled kot smrt. Sedla ni imel pod sabo; zdelo se je, da je skočil na prvega konja, ki mu je prišel pod roko, sedaj pa je proti vsej dostojnosti pridirjal na dvorišče, prav pod glavna okna.

"Batjuška, Nikita Romanič!" je kričal že od daleč, 'ti piješ in ješ, se hladiš, o nesreči pa ne veš ničesar! Pravkar sem srečal tamle za cerkvijo Maljuto Skuratova in Homjaka, oba na konjih, med njima pa — z zvezanimi rokami, kaj praviš, kdo? — sam carjevič, sam carjevič, knez! Potegnili so mu čez glavo, prekleteci, črno kapuco, veter jo je odgrnil pa sem ga spoznal, carjeviča! Pogledal me je, kakor bi me prosil pomoči, a Maljuta, naj ga vzame vragova babica, je skočil k njemu in mu kapuco zopet potegnil čez obraz!"

"Slišiš, slišiš, Boris Fedorič!" je kričal in bliskal z očmi. "Ali naj še čakava, da se tatovi spro med sabo?"

In planil je po stopnicah navzdol.

"Daj sem konja!" je zakričal in iztrgal Mihejiču uzdo iz rok.

"To ni," je rekel Mihejič, "to ni konj zate, batjuška, to je slab konj, niti sedla nima. Ali hočeš na takem konju k carju?"

A knez je že planil na konja in oddirjal — ne k carju, marveč za Maljuto...

— — — — — — — —

Neka stara pesem, mogoče da izza časov Ivanovih, po svoje opisuje tu omenjeni dogodek:

Ko začela se je kamnena Moskva,
je zavladal car Ivan, gosudar Vasi-
[ljevič.
Ko odšel je on pod mesto Kazan,
pod mesto Kazan, pod Astrahan,
vzel mimogrede je mesto Kazan,
je carja zajel in carico ž njim.
Iztrebil izdajstvo je iz Pskova,
iz Pskova in iz Novgoroda.
Kako iztrebiti ga iz Moskve kam-
[nene?
Kaj veli Maljuta, zlodej Skurla-
[tovič?
"Oj, ti car moj, car Ivan Vasiljevič!
Na veke mi ti ne iztrebiš izdaje!
Protivnik sedi nasproti tebi,
iziste sklede zajema s tabo
in pije s tabo iz iste kupe
in nosi obleko istega dela!"
In tedaj se je car domislil
in hudo se razsrdil nad carjevičem.
"Kvišku vi knezi, kvišku bojarji!
Zgrabite carjeviča za bele roke,
črno vrzite mu haljo čez glavo
pa ga peljite ven v močvirje,
tja ga peljite k Nečisti luži,
tam izročite nagli ga smrti!"
Vsi so bojarji se razbežali,
sam Maljuta ostal je zlodé,
carjeviča za roke je zgrabil,
vrgel mu črno haljo čez glavo
pa ga odpeljal je na močvirje,
v tisto močvirje v Nečisto lužo.
Zve to sluga Nikite Romaniča,
skoči na konja, ki vodo je vozil,
dirja brzo k Nikiti Romaniču.
"Hej, batjuška, Nikita Romanič!
Ti tu piješ, ješ in hladiš se,
nič ne veš, da groza godi se:
Pada zvezda z neba, pada,
sveča ugaša čistega voska,
mladi carjevič dušo bo spustil!"
Nikita Romanič se prestraši,
konja zajaha, ki vodo je vozil,
pa ti dirja tja na močvirje,
tja na močvirje, k luži Nečisti.
In udari Maljuto po licu:
"Ti Maljuta, Maljuta Skurlatovič!
Grižljaja lotil si se prevelikega.
Pazi, ker z grižljajem tem se za-
[daviš!"

Ta pesem se morda ne ujema popolnoma z resničnim dogodkom, ujema pa se z duhom tiste dobe. Malo poročil, in še tista nejasna, je prihajalo med narod o tem, kar se je godilo na carskem dvoru ali v krogu carskih bližnjikov, toda v časih, ko stanovi še niso bili tako ločeni drug od drugega, takrat niso niti potvorjene vesti te vrste prestopale mej verjetnosti in so imele na sebi pečat splošnega življenja in splošnega umevanja.

Si li bil tak, knez Nikita Romanovič, kakršnega te slikam, — to vedo samo stene Kremlja in stari hrasti pod Moskvo! A tak si se meni javil v časih tihega premišljevanja, v čas večerni, ko je polja pokrival mrak, ko je v dalji zamiral šum delovnega dne, ko je vse v bližini umolknilo in je samo veter šušljal po listju ter je samo večerni hrošč letel mimo. Žalostno in bolestno se je v meni prebujala ljubezen domovinska in jasno je stopala iz megle naša žalostna, a slavna preteklost, kakor da bi se namesto pogleda, zamračenega od teme, v meni odpiralo notranje oko, kateremu stoletja niso delala zaprek. Tak si se mi javil, Nikita Romanovič, živo sem te videl, kako si dirjal na konju za Maljuto, in preselil sem se v strašne čase tvoje, ko ni bilo nič nemogočega!

— — — — — — — —

Serebrjani je pozabil, da nima pri sebi niti sablje niti samokresa, in se ni zmenil zato, da je konj pod njim star. Svoj čas je bil to dober konj, dvajset let je služil v vojni in na pohodih. A miru na stara leta si ni prislužil; prislužil si je to, da je moral voziti vodo, za to pa je dobival gnilo seno in batine.

Sedaj je čutil na sebi mogočnega jezdeca in spomnil se je prejšnjih dni, ko je nosil junake v grozne bitke in ko so ga krmili z dobrim zrnjem in napajali z medico. In razširil je rdeče nozdrvi, stegnil vrat in dirjal za Maljuto Skuratovim.

Jaše Maljuta po globokem gozdu s svojimi opričniki. Priganja jih k Nečisti luži, popravlja kapuco na carjevičevi glavi, da bi ne vedeli opričniki, koga peljejo v smrt. Ko bi to vedeli, bi zapustili Maljuto in bi se skrili večji za manjšim. A opričniki si mislijo, da jaha med Maljuto in Homjakom navaden človek, in čudijo se samo temu, zakaj ga peljejo tako daleč h kazni.

Maljuta je psoval opričnike, se jezil nad konjem in ga bil z bičem po prožnih bedrih.

"Ej, vi volčja pojedina, vreče senene! Da bi se le car ne premislil in ne poslal za nami zasledovavcev!"

Jaše Maljuta, zlodej, v globoki gozd in ptički se ozirajo nanj in iztegujejo vratove; črni vrani letajo nad njim — že je blizu Nečista luža.

"Hej!" veli Maljuta Homjaku; "ali ne peketajo za nami tuja kopita?"

"Ne," odgovori Homjak, "naših konj topot odmeva po gozdu."

In še huje priganja Maljuta opričnike in še bolj pogosto bije konja po prožnih bedrih.

"Hej!" pravi Homjaku, "ali ne kriči nekdo za nami?"

"Ne", odgovori Homjak, "odmev ponavlja naše besede."

In Maljuta se huduje nad konji.

"Ej, vi volčja pojedina! Ko bi le ne bilo zasledovavcev za nami!"

(Nadaljevanje)